

A tiszáninneri evang. reformált egyházkerület 1869-ik év május
hó 20, 21, 22-ik napjain Miskolcon tartott közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület folyó 1869-ik év májushó 20, 21, 22-ik napjain
Miskolcon tartotta meg főtiszteletű **Kun Bertalan** szuperintendens, és nagymélt. idősb
báró **Vay Miklós** főgondnok ő excellenciája ikerelnökeiteik alatt tavaszi közgyűlését.

Jelenvoltak az egyházmegyékből mint kiküldött képviselők:

Az abauji egyházmegyéből.

Dr. Ferenczy József, esperes,
Kócsy Mihály, alsó-vadászi,
Kócsy László, szepsii,
Mór Pál, vilmányi,
Batta József, kéri lelkészek.

Bárczay Albert, segédgondnok,
Szathmáry Miklós,
Bárczay Ödön, tanácsbírák.

Az alsóborsodi egyházmegyéből.

Prágay Lajos, esperes,
Édes Ábrahám, ábrányi,
Vattay Sándor, s.-kereszturi,
Nyilas Samu, miskolci lelkészek.

Szathmáry Király Pál, segédgondnok,
Bay Bertalan,
Szücs János,
Apostol József, tanácsbírák.

A felsőborsodi egyházmegyéből.

Molnár József, esperes,
Debrecenyi Gábor, nyarádi,
Bodnár Endre, berontei lelkészek.

Ragályi György, segédgondnok,
Fekete József, tanácsbíró.

A gömöri egyházmegyéből.

Török József, esperes,
Pásztor Pál, rimaszombati lelkész.

Ragályi Ferdinánd, segédgondnok.

Az alsózempléni egyházmegyéből.

Kőrössy István, esperes,
Anti János, tályai,
Zitás István, szadai lelkészek.

V. Szabó Lajos, tanácsbíró.

Az ungi egyházmegyéből.

Szabó András, esperes,
Ábrahám István, mokesai lelkész.

A felsózempléni egyházmegyéből.

Laky András, esperes,
Bálint József, abarai,
Rásky Lajos, zempléni,
Antal Sándor, kolbásai lelkészek.

A tornai egyházmegyéből.

Lovass Sámuel, esperes,
Vajányi Lajos, perkupai lelkész.

Lovász Miklós, segédgondnok.
Zsarnay Imre,
Lükő Géza, tanácsbírák.

A sárospataki főiskola részéről.

Nemes Ferenc, közigazgató,
Tarnócy Tivadar, gimn. igazgató,
Szivos Mihály, gimn. rendes,
Bokor József, akadémiai rendkívüli tanárok.

Mocsáry Lajos, főiskolai algondnok,
Kun Dániel, főiskolai jogigazgató.
Katona Zsigmond, főiskolai pénztárnok.

A miskolci lyceum részéről.

Finkey József,
Halmy Gyula,
Kun Pál,
Tóbiás József, tanárok.

Hegedüs László,
Edes Albert,
Misley Károly, e. k. aljegyző.

Szathmáry Király György

s több minden rendű s rangu hitsorsosok.

Főtiszteletű Kun Bertalan szuperintendens ur, buzgó imájában Isten segedelmét kérvén köztanácskozásunkra, s utána nagyméltóságú főgondnok ur fölhevén a közfigyelmet, s buzgó részvétet a tanácskozás folyama alatt fölmerülő tárgyakra : ezzel a közgyűlés megnyitottnak nyilvánított. Mely alkalommal

1. Szuperintendens ur, a legutóbbi közgyűlésünk óta hivatalához áttett azon részint felsőbb intézményeket, részint más közérdekű ügyeket illetőleg, melyek a körülményekhez képest egyházkerületünk utólagos jóváhagyása feltétele mellett, haladéktalan és gyors intézkedést igényeltek, eljárásáról jelentését következőkben terjeszti elő :

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

Azon szívélyes szavak után, melyekkel ő nagyméltósága szeretve tisztelt főgondnokunk egyházkerületi közgyűlésünket megnyitotta, nem maradt nekem más tenni valóm, mint hogy őszinte örömet fejezzem ki én is a fölött, hogy a közügyek iránti meleg részvét ily szép számmal gyűjtött össze bennünket jelen közgyűlésünkre; különösen hogy hangsúlyozzam mindnyájunk nevében hálás tisztelettel párosult azon való örömünket, hogy ő nagyméltóságához sok elfoglaltatása dacára is szerencsénk van: adjunk azért méltó kifejezést azon való örömünknek im e szavakban: hogy a gondviselés ő nagyméltóságát hazánk s egyházunk javára sokáig éltesse! S midőn ezen mindnyájunk szívéből önként folyó kívánságnak kifejezést adni szerencsés valék, engedje meg a főtiszteletű egyházkerületi gyűlés, hogy azon tárgyról, melyeket időközben részint sürgős voltuknál fogva, részint mint szorosán a közigazgatás keretébe tartozókat elintéztem, tisztem szerint számot adjak.

Eiőször is az egyházi téren történekről tesztek említést.

Hogy egyházi közigazgatásunk terén, mely az általános népnevelés s tudományos iskoláink kormányzását is protestantizmusunk elvei szerint magába öleli, időnkint számos ügyek merülnek fel, melyek halasztást nem szenvedhetnek, ez önkormányzatunk természetéből önként foly, s ezt tudják mindazok, kik egyházi életünk mozzanatait figyelemmel kísérik. Hogy ily ügyek a lefolyt évben is, s közelebb utóbbi gyűlésünk óta nagy számmal kerültek elő, arról hivatalos naplóm tesz tanubizonyosságot, melynek száma 1413 volt, s mely e folyó évben már 640-re megy, bizonyosságot tesznek azon több mint 200 miniszteri leirat, melyeket, miután tartalmuk elintéztetett, a főtiszteletű egyházkerület levéltára számára átadni szerencsém van.

Nagyitanám a dolgot, ha mindezen feljegyzett s elintézett tárgyakat fontosaknak, s egyházi életünk lényegébe vágóknak állítanám, de ha egy jólszervezett egészben köztapasztalat szerint a legkisebb rész is szükséges, úgy mondhatom, hogy ezek is mulhatlan kifolyásai voltak autonom egyházi életünk összefüggő munkálkodásának, s célszerű s elkövetkezetes elintézések el nem maradhatott; igyekeztem azért a legfontosabbakat, úgy mint a csekélyebb tárgyakat, szerény tehetségemtől telhetőleg úgy elintézni, hogy azokból mind egyházi beléletünk, közigazgatásunk, az egyházakbani béke, a jó rend köztünk nevedekést vegyenek, mind az államkormányhozi viszonyunk is, mely a mult országos törvényhozás óta az interconfessionális s népnevelési törvények előnkbe írása által ha lényegében nem változott is, sok és fontos teendőket szabott előnkbe; igyekeztem, mondom ily körülmények között is úgy eljárni, hogy az államkormányhozi viszonyunk elvhu, következetes, és mégis teljesen loyális, szívélyes legyen; fentartottam azonban a főtiszteletű egyházkerület határozata tárgyául mindazokat, melyeknek végrehajtása elvi kérdéseken fordul meg, vagy melyek határozottan a főtiszteletű egyházkerületi gyűlés körébe tartoznak; mindezeket a tanácskozás folyama alatt lesz szerencsém előterjeszteni. Ily eljárást követvén, úgy fel mint lefelé, s ezen eljárásom könnyítésére készséggel segédkezvén a nagytiszteletű esperes urak is, sikerült kivinnünk azt, hogy minden előfordult ügyek, idejében törvényeink szerint, s a protestantizmus irányadó szellemében intéztettek el, és hogy egyházkerületünkben, ennek egyházaiban, iskoláiban úgy szellemi, mint anyagi tekintetben az előhaladás nyilván észlelhető, a jó rend, béke kedvező mérvben állanak, s így reménylenünk lehet, hogy mind egyházi életünk, mind az ezzel elválhatlan viszonyban álló köznevelési ügy, különösen ha sikerül a népnevelési országos törvény ránk vonatkozó részleteit közigazgatásunk keretébe beilleszteni, mindinkább közeledni fognak kitűzött céljukhoz.

Ennyit általánosságban, most átmegek a részletekre.

Egyházi életünkben főtényező lévén maga a tudomány, különösen a vallástudomány, melyen az egyház, mint alapon nyugszik; gondoskodnunk kell arról, hogy időnkint ifju erőket nyerjen az egyház a lelkészi kar számára, kik Isten igéjét hirdetik; ez évben is neveltük ezen erők számát. A lefolyt évben t. i. második, vagy hívhatásra feljogosító vizsgát tettek 10-ikén: hatan kitűnő, négyen, első osztályzattal, kiknek nevek mult évi Sárospatakon tartott gyűlésünk jegyzőkönyvében van bejegyezve; Első vagy bekeblezési vizsgát tettek 16-an, 12-en kitűnő, 4-en első osztályzattal. Ezek közül a papi szent hivatal folytatására kibocsátottam Osváth Dániel alsó-szuhai, Nagy Gábor szántói, Szabó László béési, Szöllősy Gyula eszenyi, Arday János karádi, Seres József, zsipi, Batta Mihály szuhafői, Csomár János laki, Asztalos Ferenc bábonyi, Ráckevy Sándor kis-tokaji, Makláró Károly miskolci, Péter József szini segédlelkészeket, Mitrovics Gyula pataki tanárt s főiskolai lelkészt, és Nagy Ignácot pataki szénior.

Az egyházak anyagi segélyezését két módon eszközöltem, nevezetesen, országos segély s könyöradomány gyűjtetésre felsőbb engedélyt eszközöltem következő egyházainknak: a felső-borsodi egyházmegyében fekvő felső-kelecseni, s kondói: az abauji egyházmegyében: az ongai, szesztai s radványi, az alsó-zempléniben a vékei, a felső-zempléniben a vásárhelyi leányegyházaknak. Tornában a szini, torna-kápolnai; összesen 9 egyháznak.

Felsőbb helyen tett előterjesztéseim, s ajánlásaim után államsegélyt nyertek következő egyházak; az ongai: 400, az alsó-vadászi: 300, a sós-tokaji: 400, a nagykeri 200, valki 300, a b. vendégi 300, a nagyszelmenci 200, a tarnóci 400, a szerencsi 300, a zsarnói 200, a hopportyi 200, a szepsii 200, a szürnyegi 200, a nagycsoltói 200, a nagy-ráskai b.-ujlak, csécsi, gagybátori, alsó s felső-kálosai szatori, nagy-toronyai, lászlófalvi, h.-bábai, bárkai, körösi, vilmányi, detki, l.-tomori, devecseri, buzitai, és csonyétéi egyházak két-két száz forintot, összesen 31 egyház részére a nagyméltóságú vallás-és közoktatási miniszterium utalványozott az 1868-ik évre országos budgetből: 7200 frtot.

Egyes lelkészek is folyamodtak államsegélyért, s szigorú helyzetök enyhítésére utalványoztatott 100-100 forint; ilyenek a náprágyi, és zsarnói lelkészek.

Ezen segélyezési módozat azonban, magának a nagyméltóságú miniszteriumnak beismerése szerint is sok bajjal járván; ez, a hozzám legközelebb érkezett miniszteri leirat szerint, melyet szerencsém lesz előterjesztetni, változást fog szenvedni, amennyiben az országos budgetben ref. vallásfelekezetünk részére kitett összeg, az egyházkerületek rendelkezése alá bocsátott; s azután a főtiszteletű egyházkerület fogja megítélni, hogy ezen alaphól, mely egyházak s lelkészek segélyeztessenek.

Szuperintendensi teendőim körébe tartozik a tiltott fokozatu oldalatyafiságban és sógorságban álló, házassági életre összekelni kívánó jegyesek részére fejedelmi fölmentvényt eszközölni. Ily fölmentvényt eszközöltem a lefolyt évben 16-tot, tizenkettőt díjmentesen, négyet: bizonyos egyházi s iskolai célokra megszabott díj mellett; nevezetesen: 3 fölmentvényért fizettetett: a meszesi egyház részire 20, a miskolci újból épített szirma-utcai leányiskolára 20, a papi özvegy, s árvatárra: 20, a negyedik után a bárcai egyházra s az egyházkerületi leánynöveldeire 100-100 frt. összesen: 200 frt. o. é.

Újabb kormányrendeletek által megengedtetvén a szabadságos katonák házassági egybekelésök, az ezekről szóló házassági bizonylatoknak az illető hadparancsnokságokhoz való fölterjesztése is a szuperintendensi hivatal terhére esik, fölterjesztettem ily bizonylatot ez évben 345-öt, s hogy e tekintetben lelkésztársaim teendői is megkönnyíttessenek, ezen anyakönyvi kivonatokhoz táblás lapokat nyomattam; melyek az esperesi hivatalok útján már szét is osztattak.

Ezeket véltem szükségesnek, mint szorosán egyházi tételre tartozókat tudomására hozni a főtiszteletű egyházkerületnek. Egyébiránt a mely tárgyak elintézésére jegyzőkönyvileg bizattam meg, azokról a scontró olvasása alkalmával fogok részint írásban, részint élőszóval jelentést tenni. Valamint a magas kormánytól hozzám érkezett fontosabb tárgyakat, s pénzügyeink állásáról, melyet az ezzel megbízott egyházkerületi választmányal igyekeztünk lehető pontossággal kezelni, szerkesztett jelentésünket a tanácskozás folyama alatt fogom előterjesztetni.

Szólanı fogok még iskolai s népnevelési ügyeinkről, mely utóbbi különösen az 186⁵/₈ évi XXXVIII-ik törvénycikk értelmében lényeges átalakulásnak néz elıbe. E törvényben kimondatván a tanítás általános kötelezettsége: 6—12, illetőleg 15 évig, s meghatározatván a hitfelekezetekre nézve is azon alapföltételek, melyek mellett tarthatnak s alapíthatnak iskolákat, községi népiskolák fölállítására rendeltetvén el, ott hol annak szüksége elıáll, s több cél-és korszerü intézkedések tételvén e törvényben az országos népnevelésre nézve, reménylenünk lehet, hogy iskolai ügyeink kedvezőbb lendületet veendenek, ha sikerülné az erre vonatkozó országos törvényeket összhangzásba hozni autonom iskolai életünkkel. Érzékeny terheket rovand azonban e törvény végrehajtása reánk; elrendeli: hogy a nevelés szent ügyével összhangzóknak kell lenni iskolai épületeinknek, szerkezeteknek iskoláinknak a kor követelményei szerint, képzeteknek tanítóinknak, s általában mindazon szükséges kellékekkel el kell látunk iskoláinkat, melyeket a törvény megszab, különben községi iskoláknak kell tért engednünk. Mindez részünkrıl tetemes áldozattal fog járnı, s erıs napi kérdése a hazai két protestáns egyháznak: ha lesz-e ereje, s kedve meghozni ezen áldozatot; meg kell kísérlenünk mindent, hogy a reánk esı teherrel megküzdjünk, mert az bizonyosan iskoláink fölvirágzására szolgál s életföldat reánk nézve. Én az e tárgyra vonatkozó miniszteri leirat értelmében már

körlevelemben annyiban értesítettem az egyházakat, hogy igyekezzenek iskola épületeiket jó rendbe hozni s iskoláikat felszerelni, hogy a törvény gyakorlati keresztül vitele készületlenül ne találja őket; a kérdés érdemleges tárgyalása azonban a főtiszteletű egyházkerületi gyűlésnek egyik legfontosabb főladata leend.

Az 186⁵/₈ évi országgyűlés mindkét háza, az 1868. évi állami kiadásokban 150,000 forintot szavazván meg népiskolák felszerelésére és segélyezésére, ennek egy részét, az illető miniszterium tanítók között jutalmazási segélyül határozta kiosztatni; ugyanazért folyó évi január hó 30-ikáról, 150 szám alatt kelt intézményében sürgősen elrendelte, hogy minden hitfelekezet részéről jelentessenek föl az anyagi szükségét szenvedő, egyszersmind legkitünőbb szorgalmas tanítók, e fölhívás következtében, az illető esperes urak közbenjöttével segélyezésre fölterjesztettem 28 tanítót; ezek közül segélyt nyert 12, névszerint: Kovács Gábor kis-győri tanító, Szabó József vattai, Csécsi Pál sárospataki, Ónody István kis-géresi, Majomy János kesznyéteni, Egyed István m. ízsépi, Berencsy Antal zempléni, Ferenczy Endre felső-kemencei, Nagy István trizsi, Bittó József uzapanyiti, Czízy Miklós vályi, Bodnár Károly tapolcsányi tanítók.

Segélyt nyertek ezeken kívül még olyanok is, kik az illető megyei főispán urak által terjesztettek föl, nevezetesen:

A b a u j megyéből: Szabó József nagy-szalánci, Galgóczy Ábrahám felsőmérái.

Borsod megyéből: Sarudy László hangácsi, Gööz Ferenc parasznai, Paksy Dániel mező-keresztesi tanítók.

Hevesből Berényi János poroszlói.

Tornából Jámbor Ábrahám körtvélyesi, Csegöldy István kánói.

Ungból Tóth József csicseri tanítók.

Összesen 8-an; és így az általam s főispán urak által fölterjesztettek közül segélyt nyertek összesen 20-an.

A méltóságos báró Sina Simon ur által, felséges királynőnk utóbbi szerencsés szülése alkalmából hazai célok előmozdítására tett 10,000 frtot néptanítói segélyezési alapítványra, 100 frt. évi javadalmazással egyházkerületünkben az általam fölterjesztett egyének közül fölvétetett Rezes András, gercselyi volt agg tanító.

Mind ezeken kívül államsegélyt nyert még folyamodvány következtében a tarnóci agg tanító: Lázár András, kinek 100 frt. segély utalványoztatott.

Három miniszteri leirat érkezett még hozzám a népnevelés tárgyában, mit figyelem nélkül nem hagyhatok, egyik: a népoktatási nyugdíjalapok bejelentése iránt; mely célra 200,000 o. é. frt. lévén országgyűlésileg megajánlva: ez a jelenleg ország-szerte létező, de bizonyos kellékekkel bíró néptanítói nyug- és gyámintézetek felsegélésére lesz fordítandó. Sajnálattal kell azonban jelentenem, hogy egyházkerületünkben a kiszabott kellékekkel bíró ily intézet nem létező, hanéha a gömőri egyházmegyeit ide számítom, melyet fel is terjesztettem. Aligha ez alaptól egyházkerületünk részesülni fog.

A másik miniszteri leirat az ország különböző vidékeiről vett tapasztalatok alapján, az egyházfelekezetek által fentartott népiskolák hiányairól szól, melyben komolyan felhívattunk a magas miniszterium által, ezen hiányokon leendő gyors javítások iránti gyors intézkedésre; én körlevélben figyelmeztettem az egyházak előjáróit a kijelölt hiányok gyors kijavítására, a részletes intézkedés azonban a főtiszteletű egyházkerület jogkörébe tartozik.

A harmadik miniszteri leirat az 1868. XXXVIII t. c. 125-ik §-a első pontjának értelmében megszabott iskolai tanácsba küldendő képviselőink megválasztására vonatkozik, de miután én e választás iránt autonomiánk sérelme nélkül nem intézkedhetem, fölterjesztést tettem a nagyméltóságú miniszteriumhoz oly megjegyzéssel, hogy ezen választást önkormányzati helyzetünkben, csak az egyházkerületi gyűlés eszközölheti, fölterjesztésemre azon felsőbb válasz érkezett, hogy ez ügynek jelen gyűlésünkre elhalasztása megtörténhetik. De az elhalasztásnak hátrányos következése, ha az egyházkerület képviselve nem lesz, az egyházat fogja illetni. Azonban ennek semmi hátrányos következését nem tapasztaltam, mert az illető iskolai tanácsok működésüket még tudtommal egyházkerületünk terén meg nem kezdték, a választás tehát most legilletékesebben történhetik meg.

Ezeket találtam különösbbe felemlitendőknek népiskolai életünk köréből, nem hagyhatván még megemlítés nélkül a vallás s közoktatási miniszter ur ő excellenciája azon atyai gondoskodását sem, hogy rendes néptanítóink közül némely vállalkozókat tapasztalat szerzés végett a külföldi népiskolák meglátogatására, néhány hétre ki akar küldeni; e részben népiskola tanítóinkat már körlevelemben fölhívtam a jelentkezésre, az eredményről annak idejében jelentést fogok tenni.

Főiskolánk ügyeiről kell még egy pár szóval említést tennem. Főiskolánk népesége e folyó tanévben is kedvező mindamellett, hogy az új honvédelmi rendszer életbe léptetése felsőbb osztályainkat kissé megzavarta, s megfogyasztotta; de a rend s egyensúly a létszámban is mihamar helyre állt; a félévi közszigorákon megjelenvén: örömmel tapasztaltam a tudományokban s rendszeretben való előhaladását a tanuló ifjuságnak; legközelebb beállított segédtanáraink szorgalmáról, szakképességükről s tanári ügyességükről személyesen meggyőződést szerzettem, s mindnyájukat ajánlhatom a főtiszteletű egyházkerületi kormány figyelmébe.

Sajnálattal kell azonban jelentenem két jeles tanárunktól elválás kényszerűségét. Dr. Heiszler József hittanár, és Árvay József képezdei igazgató uraktól, kik közül az első dombrádi lelkészszé választatván, az utóbbi az illető minisztérium által, szakképzettsége méltánylásaul zemplénmegyei tankerületi főfelügyelővé nevezetvén ki: érezhető hiányt hagynak főiskoláinkban magok után. A főtiszteletű egyházkerületnek főiskolánk felett soha nem szunnyadó éber gondoskodása azonban reményt nyújt arra: hogy ezen jelesek megürült helyét, lehetőleg alkalmas egyénekkal fogja betölteni; annyival inkább, mert elhamarkodott választás sok hátrányt okozhatna főiskolánknak. A theologiai tanszak mindenképp felett az: minek rendes és alkalmas tanárokkal ellátása halasztást nem szenvedhet, hol már most egyen kívül több rendes tanárunk nincs; a főtiszteletű egyházkerületi kormány bölcsességének kell föltalálni mielőbb, hogy az itteni rendes tanszékeket hogy és kik által töltsék be?

A jogi tanszagnál, a már oly régóta érzett hiányon az államvizsgáló küldöttségen reményilem jövő vizsgák alkalmával segítve lesz; a vallás és közoktatási miniszter ur ő excellenciája fölhívása folytán tanáraink közül ajánlottam már egyéneket ezen küldöttség tagjaiul, kivétel nélkül mind a három jogtanárt, s ígéretet birunk az iránt, hogy a világi tagok is mielőbb ki lesznek nevezve.

Képezdénk ügye most, miután annak jeles igazgatóját elvesztettük, s miután 20 államképezde fog a haza különböző vidékein föllállítani, melyekkel a versenyt nehéz lesz kiállanunk, komoly megfontolást érdemel. Nézetem szerint komolyan számot kell vetnünk, mielőtt abban a megürült állomást véglegesen betöltenők; nézetemet e tárgyról a maga helyén s idejében bátor leszek elmondani.

Gymnáziumunkra nézve lehet: hogy az állami intézkedés folytán új szervezkedési idő fog beállni, ha a magas minisztérium az állami és római katolikus középtanodákra nézve megalapított tantervétől, mely irodalmilag már oly sok oldalról megbíráltatott, s mely iránt magán nézeteiket mind a sárospataki, mind a miskolci tanári kar, sőt enmagam is nyíltan előterjesztettem a minisztérium felhívására; ha mondom tantervétől nem fog elállni: új szervezkedési időnek nézhetünk eleibe, elkülönözött tanrenddel, s beosztásával a tudományoknak; a versenyt e téren sem állhatnánk ki, s alig óvhatnók meg iskoláinkat az elnéptelenedéstől. Azonban mint tudom, e részben még a minisztériumnál sincs végleges megállapodás.

A jövő tanév elején megnyitandó táp- és nevelő intézetünkről előlegesen csak annyit jelentek: hogy ez iránt kelt határozataink értelmében a programot szétküldtem az egyházaknak s testvér egyházkerületeknek, nyilvánosság elébe hoztam ezt hirlapok útján is, sőt záros határidőt tűzvé ki az intézetbe leendő fölvétel iránti jelentkezésre; nevezetesen május 15-ét; másodsor is fölhívtam hirlapok útján a közönséget, azonban mind ennek eddigelé nincs várt eredménye, mert csak 13 növendék jelentetett be; ez ügyben is mulhatlanul kell határozunk, ki kell mondanunk: megnyitjuk-e az intézetet annyi számu növendékekkel, mennyi jelentkezni fog?

De nem fárasztom tovább a főtiszteletű egyházkerület becses figyelmét, hanem bezárom előterjesztésemet, azon buzgó óhajjal, hogy adja az ég minden dolgaink elintézésében a legbiztosabb, legcélravezetőbb utat föltalálnunk!

Superintendens urnak a közügyekben fentebb előterjesztett időközi intézkedései közgyűlésünk általános jóváhagyásával s közhelyeslésével találkozván, elfogadtattak.

2. Az egyházmegyék s tanintézetek jelen gyűlésünkön megjelent képviselőinknek megbízó levelei felmutattatván:

igazoltaknak tekintettek.

3. A göméri egyházmegye jegyzőkönyvileg jelentvén, miszerint megürült esperesi hivatalára a kebelebeli egyházak szabályszerű szavazataival fogva Török József balogi lelkész urat elválasztotta.

Az elválasztott s jelen közgyűlésünkre meg is jelent esperes ur, ezen készséggel elvállalt hivatalára ünnepélyes esküjét letévén: közgyűlésünk szives üdvkivánata mellett székét elfoglalta.

4. Olvastatott a nagyméltóságú magyar királyi vallás, és közoktatási miniszteriumnak, a magyar és erdélyországi helvét hitű egyetemes egyháznak, az 1867⁷/₈-iki magyar országgyűlés által jelen évre megalapított országos segélyezése ügyében folyó év április 21-én 3072. szám alatt kelt s szuperintendensi hivatalunkhoz leküldött intézménye, mely szerint értesítették egyházkerületünk az iránt, hogy amennyiben a segély kiosztásának eddigi rendszere nem felelt meg minden kívánatnak, s tekintettel a protestánsok azon ohajtására, mely szerint e részben is autonóm intézkedés szüksége, és célszerűsége hangsúlyoztatott: Ő császári királyi apostoli felsége által, az 1869-ik évre kirendelt egyházi segély kiosztása, az evangélikus egyházak autonóm kormányzó testületeik jogköréhez tartozónak mondatott ki. Ennek következtében a magyar és erdélyországi evangélikus egyház részére megalapított 65,000 forintnyi állam segély, minthogy egyházunk központi organummal nem bírván, a magas miniszterium a tudomására lévő adatok alapján egyedül lélekszám szerint vehető föl a felosztási arányszámot; a dunamelléki egyházkerületnek 12,000, a dunántuliaknak 8000, a tiszáninnenek 7000, a tiszántulinak 24,000, az erdélyi egyházkerületnek pedig 14,000 forint fog utalványoztatni, az országgyűlés határozata szerint szorosán vett egyházi célokra, minők: új egyházközségek keletkezésének, leányegyházak anyaegyházakká leendő szervezkedésének elősegélése, szegény egyházak segélyezése, adósság törlesztés, templom, torony, paplak építése: vagy a lelkész csekély fizetésének javítása végett, ohajtandó, hogy amennyiben más mulhatlan szükségek fedezése mellett lehetséges: a segélyezés által némely helyzetöknél fogva izolált egyház községeknek alkalom nyujtassék némi tökélepkzésre, hogy fenmaradásuk biztosittassék, és azok a közadakozást igénybe venni ne kénytelenittessenek.

A közoktatás elősegeléséről, a törvényhozás, más alapon rendelkezvén, ezen segély arra igénybe vehető nem lesz; valamint tekintve a szegény egyházközségek vallási szükségletének sürgős igényeit, közigazgatási célokra sem fordítható. Mindegyik egyházkerület ezen elvek szemmel tartása mellett önállóan határozván a segély hová fordítása iránt: ezen határozat valamint a közigazgatási közegeknek, a határozat miként lett foganatosításáról beadott jelentései, a legfelsőbb felügyeleti jog gyakorolhatása teljesen fölszerelt, és okmányokkal ellátott s egészen külön vezetett évi számadások pedig felülvizsgálat végett, a vallás és közoktatási miniszteriumhoz fölterjesztendők:

Egyházkerületünk örömét fejezi ki azon intézmény létrejövele fölött, melynek következtében a magyar és erdélyországi ref. hitfelekezet által rámutatott jogalapon egyházunk autonómiájának megsértése nélkül megindulni látjuk a körülmények miatt oly sokáig mellőzött nemes munkát: az 1848. XX. törvénycikk 3. §-ának megvalósítása érdekében. És habár a 65,000 frnyi államsegély, melyet az 1869-ik évre kötelező magyar pénzügyi törvény a ref. hitfelekezet számára biztosít, s mely, tudva más hitfelekezetek dus segélyezését, valóban hitfelekezetünk állásához nem méltó csekély segélyösszegyanánt tűnik föl: messze távol maradt is azon összegtől, melyre 2¹/₂ millió hívót számláló hitközségünk, a méltányosság, viszonyosság, és megszentelt törvény alapján számot tarthatott; mindamellét is az igazság és jogban vetett hit, az első lépés, mely hitfelekezetünk segélyezésében történt, autonómiánk kellő tekintetben tartása, reményünket költik fel: hogy az 1848. évi XX. törvény cikk 3. §-ában foglalt nagyszerű nemzeti elhatározás, autonómiánk megtámadása nélkül időről időre teljesebb alakot öltend magára.

Azonban lehetetlen még is eltitkolnunk komoly megütkezésünket, az országos egyházsegély azon felosztási aránya fölött, melyet a nagyméltóságú vallás és közoktatási miniszterium a reformált egyházkerületek között nevezett intézvényében létesített, amidön a 65,000 forintnyi országos segélyt, az egyes egyházkerületek lélekszáma alapján osztá föl, állítólag azon okból, mert a reformált egyházkerületek központi organummal nem bírnak; holott bizonyos: hogy ha a nagyméltóságú miniszterium a reformált egyházkerületek előljáróit megkereste volna: az illető egyházkerületek szuperintendensei készséggel érte-

sítették volna a nagyméltóságu miniszteriumot azon arányszámokról, melyek szerint évtizedek óta osztolni szoknak a magyarországi reformált egyházkerületek, egyetemes egyházi szükségleteik fedezésében, jelesen: a tiszántuli egyházkerület $\frac{7}{20}$, a tiszáninneni $\frac{5}{20}$, a dunamelléki $\frac{5}{20}$, a dunántuli $\frac{3}{20}$, arányában járul a közterhek viteléhez. S ha már a nagyméltóságu miniszterium ezen megismert arányszámok alapján eszközölte volna az egyházkerületek között az országos egyházsegély fölosztását: némileg megnyugtatóra szolgált volna egyházkerületünknek; legfellebb is abbéli nézetünket fejeztük volna még ki, hogy ugy a célnak, mint a törvényhozás intencióinak, ez ügyben másként alig lehet eleget tenni, mintha az egyes egyházkerületek közt az országos egyházi segély az egyházak száma szerint osztatik föl. Mert az egyházi szükségletek inkább az egyházak számától tételeztetnek föl, mint sem a lelkek számától, miután a népesebb egyházak a lélekszám nagysága miatt, inkább képesek egyházi szükségleteik kielégítésére, mint a kevés népszámu egyházak. De minthogy, az egyházkerületek között a felosztási arány tekintetében nincs megállapodás: ohajtanánk: hogy a nagyméltóságu miniszterium, addig is, míg ez ügy felett conventileg határozhatnánk, az egyes reformált egyházkerületeket, az országos segély felosztása tárgyában kérdezné meg, és ha lehetséges, már ez évre is, a fennebb írott, s régi szokáson, közmegegyezésen alapuló arányszámok szerint új felosztást eszközöltetni, vagy legalább a következő pénzügyi időkorre, az utólagos beszámítást elhatározni méltóztatnék.

Továbbá a miniszteri intézkedés azon részére is, mely a segélyezés tárgyait elősorolja, autonomiánk teljes megvédése érdekében megkellitik jegyeznünk: hogy miután tudjuk azt, miszerint a magyar országgyűlés a reformált egyházkerületek egyházi céljaira szavazta meg a jelen pénzügyi évre a 65,000 forintnyi segélyt, s minthogy a törvényhozás maga sem bocsátkozott az egyházi célok értelmezésébe: sokkal megnyugtatóbb lenne reánk nézve, ha egyházi szükségleteink és céljaink megítélése egyenesen reánk magunkra bíztnék, mint kik legjobban tudjuk: egyházunknak mely érdekei igénylik a lehető leggyorsabb segélyt, valamint autonomiánkat is csak ily módon látjuk minden irányban teljesen biztosítva; kijelentvén végül azt is, hogy mi az országos segélyről külön vezetett, teljesen fölszerelt és okmányokkal ellátott számvitelünket, a főfelügyeleti jog elismerésül időről időre, a nagyméltóságu miniszteriumhoz fölterjeszteni készek vagyunk.

Mely fennebbi nézeteit s ohajlásait egyházkerületünk a nagyméltóságu vallás és közoktatási miniszteriumhoz, egy tiszteletteljes föliratban fölterjeszteni s az országos egyházi segély felosztásának, ezen határozatunk szellemében eszközöltetését kérni, egyszersmind ezen föliratunkat a testvér egyházkerületekkel is pártolás végett egész terjedelmében közölni határozta.

Ugyancsak

5. Olvastatott ugyanazon miniszteriumnak folyó 1869. év február 8-án Budán 17684. sz. alatt kelt s szuperintendensi hivatalunkhoz áttett s általa egyházkerületi közgyűlésünk elé terjesztett intézkedése, mely szerint a múlt országgyűlésnek 2766. sz. alatti határozatánál fogva a népiskolai tanítók sorsának biztosítása tekintetéből 20,000 forint a jelenleg fennálló népoktatási nyugdíjalapok segélyezésére levén fordítandó, felhívja szuperintendensi hivatalunkat, hogy a felügyelése alatt álló egyházkerületben jelenleg tényleg fennálló népoktatási gyám- vagy nyugdíjintézetek jegyzékét kimerítő jelentés mellett hozzá mielőbb terjeszteni fel. Mely jelentés mellett több felvilágosításul szolgáló kimutatások között különösen s határozottan kitüntetendő lenne, hogy a néptanítók gyámintézete nincs-e beolvasztra vagy összeköttetésben lelkészi, népjegyzői vagy más, bármiméü nyugdíjalappal, mert az országos segélyben egyedül a népoktatási nyugdíjalapok részesülhetnek.

Örömmel fogadja egyházkerületünk ugy a hazai törvényhozás, mint a magas kormány az országos közoktatás ügyében tett legújabb intézkedéseit; miszerint a többek között népiskolai tanítóink sorsának biztosítását is gondjainak kiváló tárgyai közzé sorozá, s jelen intézkedése által a népoktatási nyugdíjalapok segélyezéséről gondoskodik. Mind ezen jótékony intézkedések hálás elismerése mellett is azonban ezen tanítói nyugdíjalapok

célbavett segélyezését, s ennek föltételeit illetőleg: nem mulaszthatja el egyházkerületünk ez intézvény által kelesztett némi aggályainak kifejezést adni. Nem tehetjük föl ugyanis, hogy a legutóbbi törvényhozásnak protestáns hitfelekezetünket csupán azon ok miatt, mert különálló néptanítói nyugdíjintézeteink nincsenek, azon az országgyűlés által az egész országra megszavazott összegbeni részesítettéből kizárni komoly akarata lett volna. Nem, mert bár őszintén be kell vallanunk, hogy nekünk ev. ref. protestánsoknak a népnevelés, általában az oktatásügy terheinek kizárólag felekezetünk általi viselése teljességgel nem engedte azt meg, hogy ily elkülönzött nyugdíjintézeteket alapíthassunk; azonban igen is igyekeztünk azon: hogy a mennyiben nálunk protestáns elvek szerint is az egyház s iskola ügye, ezeknek kormányzata elválhatlanul összefüggnek, lelkészek, iskolatanítók részére együttesen állítsunk nyug- vagy gyámintézetet; s ily intézete valóban van is egyházkerületünknek „Papi özvegy árvatár“ cím alatt; sőt vannak több egyházmegyékben is, de melyek össze vannak olvasztva a lelkészi nyugdíjalapokkal, egyetlen egynek, a gömörinek kivételével, melyek tehát a gyámolítást nagy mérvben igénylik. De meg vagyunk győződve, hogy még azon esetben is, ha semmi ilyen alapokkal nem bírnának is tanítói testületeink: a magas kormány a közoktatás ügyén oly élönken függő figyelménél s jóakaratanál fogva azokat nem hogy amaz országos segélyezésből kizárni lenne hajlandó, sőt ellenkezőleg azoknak ily nyugdíj alapok előállítására alkalmat és segédkezet is nyújtani kész leend; különben is nagyobb szüksége levén a segélyezésre azon testületnek, mely ezt nyommasztó helyzeténél fogva ekkorig teljesen nélkülözni kénytelen, mint annak, mely kedvezőbb viszonyok közt egy ily nyugdíjalap jótékonyosságát már tényleg élvezzi.

Ezen alapokból s nézetekből kiindulva egyházkerületünk elhatározta a nagyméltóságú vallás- és közoktatási minisztériumot egy tiszteletteljes fölriratban megkérni az iránt: hogy a fennebb hivatolt intézvényeiben kifejezett azon akaratától, miszerint minden más egybeolvadt alapok kizárásával egyedül csak különálló népoktatói nyugdíjalapokat részesítend az országos segélyben, — elállni, sőt inkább ily különálló nyugdíjintézettel nem bíró tanítói testületeink részére bizonyos nyugdíjalapok, habár kezdetleges létesítésének módozatairól gondoskodni, s legközelebb azon népoktatási nyugdíjalapok segélyezésére szánt 20,000 frt. országos általányból a több ref. egyházkerületek közt tisztáninneri ref. egyházkerületünk minden tanítói testületek között legnyommasztóbb helyzetben tengődő tanítói testületét, méltányos arányban részesíteni kegyeskedjék.

E fölriratunk a testvér egyházkerületekkel szintén közöltetni határozatott.

6. Ugyanazon minisztérium 357. sz. a. intézvényében, az abauji egyházmegyében kebelezett puzstafalusi egyház folyamodványa alkalmából a lelkész és iskolatanítók által javadalmul haszonélvezett ingatlan birtokokért járuló rendes adót az egyházközségek által fizettetni rendelvén:

Hogy ezen, a nagyméltóságú vallás- és közoktatási minisztérium által általános elvül kimondott kötelezettség minden egyházainkra nézve határozottan érvényesíthetessék: szuperintendensi hivatalunk által az illető nagyméltóságú minisztérium megkeresni határoztatik, az iránt: hogy ennek mielőbbi foganatosítása szempontjából a polgári hatósági közegeket, általában egyenesen, s közvetlenül utasítani méltóztatnék; az esperesi hivatalok más részről szintén oda utasítván: hogy a hol a lelkész, tanító és egyházak között az ilyen adófizetésre nézve kötelezettség alul kivételt képező magánszerződés állna fenn; az ily eseteket nyilvántartás végott, az illető politikai közegeknek tudomására juttassák.

7. Ugyanazon minisztérium a 821. sz. a. rendelvényére vonatkozással folyó év április 21-ről 3072. sz. a. kiadott, s főtisztelendő szuperintendens urat arról értesítő rendelkezésére, miszerint ő cs. k. apostoli felségének folyó február 15-én kelt legfelsőbb

elhatározásával megengedettett, hogy az 1869 évre rendelt országos egyházi segély kiadása az evang. egyházak autonóm kormányzó testületei által eszközöltessék; egyházkerületünk községei által segélynyerés végett felterjesztett többrendbeli folyamodványt további intézkedés végett általküld.

Az országos egyházi segélynek reá bízott kiadását az időszakonként beérkezendő, vagy felsőbb helyről leküldendő folyamodványok tárgyalásának előre bocsátásával eszközölni, az egyházkerület különböző pénztárában, valamint a hollandi tárban kezelt pénzek kiadásával foglalkozó pénzügyi választmányra mint legalkalmasabb közegre ruházza egyházkerületünk, a hozandó határozatok és teendő intézkedések utólagos jóváhagyása tekintetéből, a választmány üléseiről vezetett jegyzőkönyvek, annak idejében bevarátván.

8. Ugyanazon miniszterium a 3497. száma alatt annak előre bocsátásával, hogy a népoktatási törvények megoldhatóságának sikerét legnagyobb részben, a jól képzett tanítók által lehetvén biztosítani; gondjai legfőbbikének, a tanítók képeztetését tekinti; ugyanazért, egy évre valamely külföldi tanítóképezdebe, egy ezer forint évi díj mellett, továbbá 5 – 6 hétre, a külföld különböző vidékein eső példányintézetek megtekintésére kiküldendő, a miniszteri rendeletben kijelölt kellékekkel s tulajdonokkal ellátott férfiak ajánlására hívja föl szuperintendensi hivatalunkat.

A föl hívás folytán, a kellő intézkedést főtisztelendő szuperintendens ur már megtévén: ez ügyben érdemleges határozat hozatalának szüksége fejn nem fogog.

9. Ugyanazon miniszterium a $\frac{16,561}{1868}$ szám alatt kelt leirata mellett, az állam és katólikus gimnáziumok ujja szervezésére vonatkozólag, a gimnáziumok tantervét s a lyceumok tanszervezetére nézve készített javaslatot oly megkereséssel közli szuperintendensi hivatalunkkal; miszerint: az illető főtanodák tanártestületeit a lyceumi tanszervezeti javaslatra nézve meghallgatván; ebbeli nyilatkozatukat, saját véleménye és észrevételei kíséretében záros határidő alatt juttatná hozzá.

Annak megjegyzése mellett: hogy a szuperintendensi hivatal köréhez ez ügyben háritott intézkedés már megtörtént, leküldött javaslat és terv, a főiskolai reform terv ügyében megbízott választmánynak kiadatni határoztatott.

16. Ugyanazon miniszterium 1328. szám alatt a gyulafehérvári görögkatholikus érsekség és a lugosi s szamosujvári görög katólikus püspökségeknek törvénybe igtatása iránt hozott 1868: 39. törvénycikk hiteles másolatát tudomás vétel végett megküldi.

11. Ugyanazon miniszterium a 15,784. szám alatt a báró Sina Simon által a hazai néptanítók segélyezésére szánt alapra egyént ajánlani hívja föl szuperintendensi hivatalunkat. Valamint az 1335. szám alatt arról is értesíti: hogy ezen alapra Rezes András gercselyi volt tanító felvételvén; valamely kijelölendő legközelebbi pénztárból, a megadott 100 forint javadalmát folyó év március hó 1-ső napjától bármikor fölveheti.

12. Ugyanazon miniszterium 16,689. szám alatt az egyházkerületünkbeli 18 egyház részére összesen 3600 forintot tevő s egyházi építkezések, illetőleg azokból eredő adósság törlesztésére fordítandó államsegély összeget, a megnevezett egyházak közt aránylag kiosztani szuperintendensi hivatalunkat bizza meg.

13. Ugyanazon miniszterium az 1940. szám alatt a névváltoztatásokból eredhető zavarok elhárítása tekintetéből lelkészinket, az illető névváltoztatásoknak az illető anyakönyvbe pontosan leendő foljegyzésre utasítja.

14. Ugyanazon miniszterium a 22,931 sz. a. a fő- és középtanodák évi zártudósítványaihoz, azok egyöntetősége végett mellékelteni szükséges adatokat kijelölvén: azokat időnkint kellő figyelemben tartatni kívánja.

15. Ugyanazon miniszterium a 19,197, valamint az 1403 számok alatt a szabados és tartalékos katonáknak házasságaikról szóló anyakönyvi bizonylataikat, mindenkor az illető hadkiegészítő parancsnoksághoz küldetni;

16. Ugyanazon miniszterium az 1624. szám alatt pedig a véglegesen nyugdíjazott katonatisztek minden előfordulható esetben az illető lelkész által, akadály nélkül megskedtetni rendeli.

Mindezen fennebbi miniszteri rendeletek szuperintendensi hivatalunk által részint köröztetvén, részint az azokból igényelt intézkedések megtétetvén: köztudomásul vétettek.

17. Ugyanazon miniszterium a 21,131. szám alatt a protestáns iskolákba járó katolikus tanulóknak, saját hittanukbani oktatását a megyei püspök által erre kijelölt hittanítók által rendelvén eszközöltetni: az erre vonatkozó szabályok közlése mellett ohajtáná: hogy hitfelekezetünk részéről is, a katolikus iskolába járó protestáns tanulóokra nézve hasonintézkedés tétetnék.

Egyházkerületünk a viszonyosság, de mindenek felett katolikus iskolába járó ifjainknak a vallásos oktatásbani részesülhetőségük szempontjából, ily hittanítók alkalmazását részéről is mellőzhetlen szükségességnek tekinti. Ennek következtében, kellő figyelemmel az egyházkerületünk kebelében levő katolikus intézetekre, azokban hittanítókul kinevezi: Egerben: Prágay Lajos maklári, Kassán: Dr. Ferency József kassai, Ungváron: Makkay Dániel ugvári, S. a.-Ujhelyben: Fejes István ujhelyi lelkészeket azon utasítással, hogy az illető iskolaelőjáróktól a hitfelekezetünkhöz tartozó tanuló ifjak névsorát kikérjék, őket hetenként legalább 2 órán a vallásban oktassák arra: hogy a templomot szorgalmasan gyakorolják; felügyeljenek a vallásban tett előmenetelökről, nekik félévénként osztályzatot adjanak s azt iskolai bizonylataikba pontosan beírják, bizonylataik különben érvénytelen nem bírván, és hogy ottani működésök sikeréről egyházkerületünk elé időnkint hivatalos kimutatásokat terjeszszenek föl.

18. Ugyanazon miniszterium a 435. szám alatt hivatkozással az 1868. évi XXXVIII. törvénycikk 11-ik §-ára; népiskoláink sok hiányait élénk színekkel tüntetvén föl: e kiemelt lényeges hiányokon gyors intézkedés által segíteni hívja föl szuperintendensi hivatalunkat.

Egyházkerületünk beismeri: hogy népiskolánk korszerű előhaladásának nagyrészből azon hiányok szolgálnak akadályul, melyek a tisztelt miniszteri intézvényben kiemelvek; s épen ezért kiváló figyelme és gondjai tárgyává teszi mindenkor a népiskolák e hiányain lehetőleg gyökeresen segíteni. Ez ohajtásának teljesülését azonban már most, a népoktatás ügyének országos lendülete folytán nagyrészből a népiskolai közoktatást szabályozó legújabb országos törvények miként életbe léptetéséről vévén föltételezettnek: ezen valamint egyházi s vallásos ügyeinket tárgyazó minden törvények alkalmazásának módzatairól tartja mindenek előtt szükségesnek gondolkozni, illetőleg intézkedni. Ezt előkészítendő, megbizta szuperintendens és Szathmáry Király Pál urak elnöklete alatt: Édes Albert, Molnár József, Prágay Lajos, esperes, Misley Károly, Mocsáry Lajos, Horváth Antal, Szücs János és Bizon Tamás urakat, azon utasítással: hogy az egyházi és iskolai ügyeinket szabályozó legújabb országos törvényeink életbeléptetésének s azok alkalmazásának módzatait megalapítván, tervszerű jelentéseket legközelebbi nyári közgyűlésünkre terjeszszék föl.

19. Ugyanazon miniszterium, 492. szám alatt a népiskolai közoktatást szabályozó 1868. XXXVIII. törvénycikknek a nemzet közmívelődési érdeke által sürgősen igényelt életbeléptetésénél legelső teendőül: az ugyanazon törvénycikk 124. és 125-ik §-aiban rendelt megyei iskolatanácsok tagjainak megválasztását tüzvén ki: ennek eszközölésére s illetőleg a kellő számú tagoknak belkormányzati joggyakorlatunk föntartása melletti megválasztására hívja föl egyházkerületünket, tekintettel egyházkerületünknek a más egyházkerületekhez tartozó megyékben fekvő egyházaikra is.

E miniszteri rendelet értelmében: az egyházkerületünk kebelében létező egyházmegyékben, közgyűlésileg következő egyének választattak meg a megyei iskolatanácsok tagjaivá: Alsó- és Felsőzemplénben: Hegedűs László. Alsó- és Felsőborsodban: Bizon Tamás, Bauj-

ban: Batta József. Gömörben: Szentpétery Sámuel. Tornában: Vajányi Lajos. Ungban: Német Imre urak.

Azon egyházakat illetőleg pedig: melyek bár egyházkerületünk keblében, de más egyházkerülethez tartozó polgári megyékben fekszenek, kijelenti egyházkerületünk, hogy ott választási jogával élni nem kíván, hanem e jogát az illető testvéregyházkerületekre s illetőleg megyékre testvéries bizalommal átruházza.

Mely választások eredménye, valamint e választási jogunk illetén átruházása iránt a nagyméltóságú miniszterium szuperintendensi hivatalunk által, az illető testvéregyházkerületek és megyék pedig jegyzőkönyvileg értesítendők.

20. Ugyanazon miniszterium 4403. sz. alatt kelt intézvényeiben az 1868. XI, XLI. és XLII. törvénycikknek s a folyó évi januárhó 8-án 155. sz. alatt kelt honvédelemügyi magyar királyi miniszteri rendeletnek a tanulóifjúságot illető s ő felsége által helybenhagyott azon határozatokat, melyek az egyévi önkénytesekkel való elbánást tényleges katonai szolgálatuk tartama alatt szabályozzák, azon körrendelettel együtt, melylyel azok a politikai hatóságoknak kiadattak, az összes tanulóifjúsággal közlés végett szuperintendensi hivatalunknak megküldvén:

Miután ezen miniszteri rendelet szuperintendensünk által az intézeti előjáróság útján a védkoteles ifjakkal kellő intézkedések mellett közöltetett: tudomásul szolgál.

21. Ugyanazon miniszterium, 5808 sz. a. a csehországi liebstädti ágostai hitvallású evang. egyházköztség részére, egyházi alap alakítása, s paplak építése céljából a magyar birodalom területén könyöradomány gyűjtésre híván fel egyházkerületünket:

A nevezett egyház a segélyezendő egyházak közzé felvétetni határozottatott.

22. Ugyanazon miniszterium 6362 sz. alatti intézvényében az 1868. 54 cikkbeni megalapított polgári törvénykezési rendtartásnak a m. kir. egyetemen, kir. jogakademiákon még e folyó tanév folyama alatti előadása, s a birói államvizsgára jelentkező jelölteknek e folyó tanév végével az új perrendtartásból leendő megvizsgáltatása iránt kiadott rendeletét jogtanodáinkra nézve teendő intézkedés céljából közölvén:

Miután az szuperintendensi hivatalunk által az illető jogtanodai igazgatósággal közöltetett: köztudomásul szolgál.

23. Ugyanazon miniszterium az 1408 sz. a. a egyes házassági perekről, továbbá a törvényesen bevett keresztyén vallásfelekezetek viszonzosságáról hozott törvénycikkek hiteles másolatait az 1868. III. t. c. §-a értelmében közli.

Köztudomásul vétetik.

24. Ugyanazon miniszterium a 150. sz. a. az anyagi szükségét szenvedő, s egyzersmind legkitünőbb szorgalmu (bármely hitfelekezethez tartozó) tanítók részére jutalmazási segélyül kiosztandó összegre nézve az egyházkerületünkből felterjesztett szegény tanítókat illető ezen segély átalánynak a legközelebbi adópénztárból föl vételére, s kiosztására híván föl szuperintendensi hivatalunkat:

Ezen segélyátalány föl vétele, s az illetők közötti kiosztása, szuperintendensünk intézkedései folytán már megtörténvén: köztudomásul szolgál.

25. Ugyanazon miniszterium a 6020. sz. a. az állam s kath. gymnáziumokra vonatkozó rendtartási és fegyelmi szabályzatok több példányait megküldvén:

Azok az illető tanintézeti igazgatóságoknak figyelemben tartás végett már megküldettek, — köztudomásul vétetik.

26. Az erdélyi, tiszántuli, dunántuli ev. ref. valamint a dunáninneni, dunántuli és tiszai ágostai hitvallású egyházkerületek, ugy a békés-bánati ref. egyházmegye legutóbbi közgyűléseik jegyzőkönyvei, végre az erdélyi és dunáninneni ev. ref. egyházkerületek 1869-ik évre szóló névkönyvei egyházkerületünknek megküldetvén:

A testvéri figyelem szives méltánylata mellett, azok egyházkerületünk levéltárába letétetni rendeltettek.

27. A felsőborsodi egyházmegye Bábonyon ápril 14-kén tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 14. sz. a. a legutóbbi országgyűlés által alkotott vallás- és közoktatási törvényeknek egybeszedését, egy füzetben leendő kinyomatását, s az egyházak közötti kiosztatását kérvén:

Ezen előterjesztés, méltányos figyelembe vétel s annak lehető eszközöltetése végett a vallási s közoktatási törvények mikénti életbeléptetése módzatainak megalapításával jelen jegyzőkönyv 18. sz. alatt megbízott küldöttségnek ajánlatik.

28. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyve 16-ik pontja alatti a a polgári tiszt- és követválasztások alkalmával annyira divatba jött pártzászlóknak az egyházi épületekre kitűzését egyházkerületszerte betiltani indítványozza.

Nevezett egyházmegyének ez ügyben tett fölterjesztése közhelyesléssel fogadtatván: a polgári pártzászlónak az egyházi épületekre kitűzése, mint az egyház méltóságával össze nem férő tüntetés, a jövőre szigoruan eltiltatik.

29. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyve 17 sz. alatt a folyó évi július hóban Sárospatakon tartandó egyházkerületi gyűlésre, képviselőül a két egyházmegyei elnökön kívül Demeter András, Apostol Mihály s Szepessy Gyula urakat nevezvén ki: a két utóbbi a lelkészi vizsgáló választmány tagjaiul is megbízott.

Tudomásul vétetett.

30. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből a sárospataki főiskolának, az eddiginél kedvezőbb anyagi helyzetbe jutását hozván föl alapckul: az annak részire az egyházaktól közkivetés útján beszédetni szokott illetékeket az egyházmegyék szükségerei fedezésére kéri fordíttatni.

A főiskola építkezési szükségerei ez illetékeknek pontos beszolgáltatását még folyvást igényelvén, s az így befolyó illetékek a főiskola jövedelmeinek egyik jelentékeny részét képezvén: fölterjesztő egyházmegye indítványának hely nem adatik.

31. Olvastatott ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyve 5 sz. alatti fölterjesztése, mely szerint szükségesnek látja egyházkerületi közgyűlésünket felkérni arra: hogy az alsó-borsodi egyházmegyének az 1867-ik év ápril 8-án beadott lelkészválasztási törvény módosításának a korteskedés megszüntetésére vonatkozó, s minden egyházmegye által helyeselt pontjai az 1865-ik évi 18 sz. alatti egyházkerületi határozatban megalapított lelkészválasztási szabályokhoz csatoltassanak, azon módosítással, hogy a bb. pont alatt kiszabott büntetéssel ne az egész egyházközség, hanem csak a vétkeseknek talált egyháztalagok sújtassanak.

Ennek folytán a hivatolt korteskedés megszüntetése tárgyában véleményezett pontozatok felolvastatván:

a lelkészválasztások körül tapasztalás által igazolt visszaélések megátolhatása reményében egyházkerületünk az 1865 évi 18 sz. a. lelkészválasztást szabályozó törvényekhez jövőben szabályul tekintendő következő pontokat határozza csatoltatni:

hogy a szabadválasztási joggyakorlatot veszélyesen fenyegető korteskedésnek határ vettessék, kötelező törvényként kimondatik, miszerint

azon rendes vagy segédlelkész, a ki ellen bebizonyul, hogy hivatalhoz jutás célból maga vagy megbízottja által akár az egyháznak, akár annak egyes tagjainak pénz, vagy bárminemű haszonélvezet, vagy teher elvállalása vagy bárminemű vagyoni ígéretet tett, vagy oly nemüeket tetteleg szolgáltatott, megválasztatásának megsemmisítésén felül, egytől három évig terjedő hivataltöli felfüggesztéssel, súlyosbító körülmények között a papi hivatalból végképeni elmozdítással is büntettetik.

Azon egyháztalagok, kikre bebizonyul, hogy a korteskedésben részt vettek, azon alkalommal választási joguktól megfosztatnak.

Azon lelkész, vagy segédlelkész, ki ellen az, hogy a megtörtént korteskedés az ő indításából vagy beleegyezésével történt volna, be nem

bizonyíthatatik, de alapos gyanu van ellene: erkölcsi tekintetben megjegyztetik és ezen megjegyzés az ellene támadható panaszok megbirálásánál terhelő körülményül fog szolgálni.

Ha a korteskedés bizonyítva van: azon körülmény, hogy a szóba vett egyén a megüresedés és változás között az egyházban megjelent, arra teljes próbául vétetik, hogy a korteskedésben részesnek tekintessék, s az első pontban megszabott büntetéssel fenyíttessék.

Korteskedésnek tekintetik pedig az ígért vagy tetteleg kiszolgáltatót adományokon kívül: ha a választást megelőző idő alatt valaki szokásán kívül és vagyoni állása által nem igazolható mértékben lakostársait vendégeli, étellel vagy itallal ellátja, csoportosulásokra, a kiszolgáltatót szeszes italok által okozott rendetlenségekre, a békés lakosság megbotránkoztatására, az izgatott nép egymás bántalmazására okot szolgáltat, szóval oly állapotokat idéz elő, avagy azokban részt vesz, hogy a véleményszabadság és annak nyilvánítása bántalmazástól félelem által méltán fenyegetettnek tekinthető.

32. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből, az edelényi egyházat rendes lelkész hívhatására feljogosító határozatát fölterjeszti.

A fölterjesztő egyházmegye a kimutatott lelkészi fizetési alapot, a törvény kívánalmainak megfelelőül ismerve adván meg; az edelényi egyház kérelmét, miután az ellen egyházkerületünk részéről sem lehet kifogás, tudomásul veszi azt.

33. A gömöri egyházmegye folyó év április hó 13-án Harmacon tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 29. száma alatt Szentpéteri Sámuel pelsőci lelkésznek azon kérelmét pártolólág fölterjesztvén: miszerint a sárospataki képezdésre nevével együttesen 1857-ben alapított, de azóta nem az alapítvány szellemében kezelt 100 o. é. forint alapítványt egyenesen a kitűzött célnak megfelelőleg ohajtaná kezelteni: fölhívja egyházkerületünket: hogy nevezett alapító urnak ebbeli akaratához képest, az általa alapított összegnek célja szerinti kezeltesét az illető főiskolai előljárásnál eszközölje, annyival is inkább, mert nevezett alapító tett alapítványának bizonyos összegre leendő kiegészítéséhez nemes nyilatkozatát adta.

Az alapítónak az illető egyházmegye által is pártolólág előterjesztett kívánalma méltányosnak találtatván: a főiskolai jogigazgatói hivatal megbizatik: hogy ezen alapítványt, amennyiben az ekkoráig netalán elmulasztatott volna, az alapítványlevél szellemében, annak célja és rendeltetése szerinti kezeltesét eszközölje. Mire a jelen volt főiskolai jogigazgató ur nyilvánítván, hogy az alapítvány már minden tekintetben a tisztelt alapítványozó ur kívánalmi szerint kezeltesik: ez iránt megnyugtatas tekintetéből az alapítványozó ur a jogigazgatói hivatal utján értesittetni határozatlik.

34. Ugyanazon egyházmegye azon gyűléséből 54-ik jegyzőkönyvi száma alatt kelt határozatánál fogva fölkéri szuperintendens urat: hogy a szkárosi egyháznak Marton család elleni pörében végitélet hozatalának sürgetésére az egyházkerületi ügyvivőt felszólítani ne terheltesék.

Ezen határozat a benne körülirt pörben a végitélet hozatalának illető helyen erélyesen szorgalmazása végett egyházkerületi ügyész Horváth Antal urnak kiadatlik.

35. Ugyanazon egyházmegye a körösi leányegyház és özvegy Gelda Istvánné közt fenforgó birtokeladási ügyben 17. jegyzőkönyvi sz. a. kelt határozatát összes ügyiratokkal fölterjeszti.

A gömöri egyházmegyében kebelezett körösi leányegyház és Gelda Istvánné között keletkezett eladási ügy az illető egyház érdekében a fölterjesztő egyházmegye részéről előnyösnek találtatván, mint olyan, egyházkerületünk részéről is jóvá hagyatlik.

36. Az alsóborsodi egyházmegye folyó év ápril 13, 14-én Bábán tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 17. sz. a. indítványozza, hogy a népnevelés érdekében a tanítói állomásokra csak vagy theologiai, vagy képezdei tanulmányokat végzett, s így minél képzetebb egyének alkalmaztassanak.

Mind egyházkerületünk régibb határozata, mind a legujabb országos iskolai törvények a néptanítók alkalmazását a fennebbi kellékektől tévén függővé, ez indítvány feleslegessé vált, s az illető esperesek e fölött szigorú felügyeletre figyelmeztetnek.

37. Olvastatott ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyvének 13. szám alatti fölterjesztése, mely szerint miskolci leánytanító Juhász Mihály 50 éves tanítói érdemeinek méltánylása tekintetéből a közoktatási miniszterium által jutalmazandók közzé leendő fölvetelére s a hollandi tárbóli segélyezésre ajánlatik.

Szuperintendens urnak figyelmébe ajánlatik: hogy annak idejében Juhász Mihály 50 éves tanítót, közoktatási miniszterium által jutalmazandók között terjeszsze föl; a hollandi tárból leendő segélyeztetését illetőleg pedig a pénzügyi választmány fog intézkedni.

38. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon gyűlés jegyzőkönyve 14. száma alatti határozata a zsérci templomát kijavítani akaró egyháznak, egyházkerületünkben a testvér egyházkerületekben leendő hirdettetését, a hollandi tárból s a magas kormánytól leendő segélyeztetését tárgyazó kérelmét pártolólággal terjeszti egyházkerületünk elé.

A zsérci egyház kérelmének két elsőbb pontja egyházkerületünk által teljesíttetni, a hollandi alapbóli segélyeztetésre vonatkozó része a pénzügyi választmányhoz áttétetni határoztatott; a magas kormánytól nyerendő segély tárgyában pedig utasittatik: hogy kérelmét szabályszerűleg fölszerelve, esperesi uton a szuperintendensi hivatalhoz adja be.

39. Az alsózempléni egyházmegye Sárospatakon március 9. 10. napjain tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 11. száma alatt indítványozza: miszerint az eddigelé gyakorlott egyházi adakozási rendszer nem felelvén meg a kívánt célnak, amennyiben a sok mindennemű kéregetések miatt a nép buzgósága már már kifárasztatván: a segélyezések nem a kívánt keresztyéni érdelemmel teljesíttetnek s a szűkölködő egyházak kéregető küldöttei részéről is több visszaélések tapasztaltattak, ohajtandó lenne: hogy az adakozási ügy jövőre rendszeresíttetnék s az egyházakban diakónusok rendeltetnének, kik által alkalmas időben összeszedetvén a közcélra szánt összegek, azok rendeltetésük helyére juttatnának.

Ez indítványt egyházkerületünk a méltányos eljárás szempontjából elvben elfogadván: kijelenti, hogy az adakozásoknak eddigi módját a kor-szemléletétől maga részéről is annyira elütőnek találja, miszerint bekövetkezettnek látja az időt: hogy az egyházi adakozás, mint a keresztyéni egyházas érzület kifolyása, mint valódi keresztyéni erény gyakorlat tekintetvén, mely természet szerint a protestáns ügy közösségében található föl legkiválóbban erkölcsi rugóját, kell, hogy abból igazságos arányu osztály terhét, a protestáns egyház minden igaz hívője viselje, vagy is hogy az egyházi adakozási ügy rendszeresíttessék. E célból az egyházmegyék oda utasittatnak: hogy nézeteik szerint az adakozási ügy ily módon rendszeresítésének módozatait tervszerűleg megalapítván: véleményeiket indokoltan őszí közgyűlésünkre terjeszszék föl.

40. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése 3. jegyzőkönyvi száma alatt Zitás István szadai lelkésznek azon egyházmegye főjegyzőjévé választatását jelentvén:

Tudomásul vétetett.

41. A mult 1868. évi szept. 22. s több napjain Sátoralja-Ujhelyben tartott egyházkerületi közgyűlés 29. jegyzőkönyvi száma alatti határozata folytán olvastattak az alsózempléni egyházmegye által a kis- és nagy-kövesdi lelkészválasztásra vonatkozó 1869. március 9-én Sárospatakon tartott egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyve 4. 5. 6. számú határozatai, melyek értelmében, ugyanazon lelkészválasztásnál állítólag fölmerült szabályellenes eljárások, ezek ellen beterjesztett óvás s több panaszok vizsgálatára mult évi szept.

13-ikára kinevezett küldöttség jelentése nyomán a választást semmisnek nyilatkoztatván, az egyház kebelében kifejtett békételenség s viszály megszüntethetése végett 161 egyháztag által ellátott s a helyöltő lelkész megerősítését kérelmező folyamodvány alapján, a kis- és nagy-kövesdi egyházat új lelkészválasztásra utasította; kijelentvén, hogy noha egyházkerületi határozatunk iránt kegyelettel kíván viseltetni, mindazáltal autonóm jogát látja sértve, mivel a kövesdi papválasztás ügye eddigelé az egyházmegye jogkörébe tartozott, annyival inkább, mert a múlt őszi egyházmegyei gyűlésre beadott nyilatkozat szerint a leányegyházról elszakadni akaró anyaegyházbeliek, a közöttök helyre állott béke jeléül 161 névvel aláírott kérelmük szerint eddigi eljárásukat maguk sem helyeselvén, más jelölt választhatását kérelmezték. Ezzel kapcsolatban:

Olvastatott Antal Sándor kolbásai lelkésznek folyamodványa; melyben mint a kövesdi egyesült egyház által 56 szavazat ellenében 97 szótöbbséggel törvényesen elválasztott lelkész, ezen lelkészi állomásban egyházkerületünk által leendő megerősíttetését kéri.

Miután az alsózempléni egyházmegye e tárgyban a múlt 1868. év szept. 22-én tartott egyházkerületi gyűlés irányadó határozását nem vette figyelembe s noha a kövesdi papválasztás ügye egyházkerületünk elé fellebbeztetett, mindazáltal ezen ügyet, jelen állásában is az egyházmegye autonóm jogkörébe tartozónak nyilatkoztatván, fennebb említett egyházkerületi határozat ellenére, a kérdés alatti lelkészválasztás minden részleteiről szóló kimerítő jelentését, különösen a helyszínére egyházmegyeileg kinevezett küldöttség okmányát felterjeszteni elmulasztotta: az alsózempléni egyházmegye utasíttatik: hogy kiderítvén azon tényeket, melyek miatt a választást meg nem erősítette, ezeket az ügy minden oldalu felvilágosítására szolgáló adatokkal együtt az ujhelyi gyűlés határozata értelmében legközelebbi egyházkerületi gyűlésünkre terjeszse föl.

42. A tornai egyházmegye folyó év április hó 20, 21. napjain Perkupán tartott közgyűlése jegyzőkönyve 31. száma alatt a görögök egyház azon kérelmét, miszerint a nevelés szent ügyének sikeresebben lehető előmozdithatása reménye alatt 3 éves tanítói állomását állandósíttatni kíváná, pártolólággal terjesztvén föl.

E kérelem az illető egyházmegyéhez azon utasítással tétetik vissza; hogy megvizsgáltatván: mennyiben képes a kérelmező egyház az egyházkerület elébbi határozatának szellemében, a tanítói állandósítás kellékeinek, valamint az újabb közoktatási országos törvények kívánalmainak megfelelni, jelentését a legközelebbi gyűlésünkre terjeszse föl.

43. Ugyanazon egyházmegye azon gyűlése jegyzőkönyve 19. száma alatt az égeri szögi egyház vizimalma eladhatása indokainak megvizsgálása végett kiküldött választmánya jelentése folytán, miután azon malom használható állapotba tétele tetemes pénzáldozatba kerülne, a nélkül, hogy az később is az egyház részére valami hasznot biztosítana; annak eladását véleményezi, azon világos kijelentés mellett, hogy az azért fizetendő árösszeget valamely ingatlan birtok szerzésére lenne fordítandó, vagy takarékpénztárilag az egyházzavára kezelendő.

A nevezett malom eladatása, az előterjesztett indokoknál fogva előnyösnek tűnván fel, megengedtetik, s annak ára, az egyház javára, biztos kezelés által gyümölcsösztetni határozatlik.

44. Az ungi egyházmegye folyó év február 9-én Eszenyben tartott közgyűlése jegyzőkönyve 31. száma alatt határozatát terjeszti elő, melyben Musztyanovics Gyula minaji görög kath. lelkész azon roszakaratu sérelmes eljárása ellen, mely szerint két reformált anyától született leánygyermeket, kik már ref. lelkész által megvoltak keresztelve, erőszakosan újra megkeresztelt s anyakönyvezett, egyházkerületi uton a miniszteriumtól eszközözendő orvoslást kér.

A unghi egyházmegye utasíttatik, hogy e tárgyban az ügyet felvilágosító s bizonyító nyomozást tegye meg, a nyomozat eredményét terjeszse föl, hogy egyházkerületünk ezen nemcsak a felekezetek közti jogviszonyosságot, de a második keresztelés által a keresztélyenség elveit sértő törvénytelen eljárás ellen a szükséges lépéseket az illető miniszteriumnál megtehesse.

45. Az 1868 szeptember 22-ikén S.-a.-Ujhelyben tartott egyházkerületi gyűlés 49. jegyzőkönyvi szám alatti határozata folytán, olvastatott az abauji egyházmegye 1869 április 6-án Göncön, és folytatólag Kassán tartott közgyűlésének, a szikszói egyház által célba vett két papi állomás felállításának megengedését ajánló, s az egyik állomásra még mult évben elválasztott Biró Sándor debreceni segédlelkész megerősítését tárgyazó 1. és 7. szám alatti jegyzőkönyvi felterjesztése, mely szerint az egyházmegye tekintetbe véve: hogy azon körülmények, melyek azon két papi állomást az 1855-ik évben, egy papi állomássá változtatni kényszerítették, nagy részben már megszűntek, a mennyiben az 1852-ik évi tűzkár miatt felvett adósságának egy részét már lefizette, s a még hátralevő részét saját tőkének behajtása által lefizetni elhatározta, továbbá az egyik papi állomás megszüntetésével az egyház jövedelmezésére átvett javait most eredeti rendeltetése szerint a másik papi állomás díjazására átengedte, mely lelkészi javadalnak a mult évben történt tagosítás alkalmával a legjobb helyen kiadva tetemes földbirtokokból állanak, hajdan nagyobb és népesebb gymnasialis iskoláját négy osztályúvá szállította, s végül az egyház fölvirágoztatására oly igen szükséges béke, jó rend, és egyetértés érdekében a két papi állomás felállításába beleegyeznek, azon világos kijelentéssel: hogy a rendes és egyenértéki földadók az egyház által fizetessenek; s elválasztott Biró Sándor segédlelkész urat, maga igazolása, bizonyítványainak megvizsgálása, bekebeleztetése, s megerősítése végett maga eleibe rendeli; midőn Biró Sándor segédlelkész ur megjelenvén, bizonyítványai felolvastatván, szikszói rendes lelkészül az egyházkerület által leendő jóváhagyás reményében megerősített, s ezen intézkedésekről egyházkerületünk ez ügyre vonatkozó jegyzőkönyvek, s a két papi állomás díjlevele felterjesztése mellett értesített határozatott.

E felterjesztés nyomán kiderülvén az, hogy a szikszói egyházban a két papságnak egy papi állomássá lett átváltoztatását annak idejében indokolt körülmények megszűntek, s a kettős papi állomás vissza állítása a jelenben beállott halálesetben díjlevél csonkítás nélkül legalkalmasabban eszközölhető, egyházkerületi kormányunk a szikszói egy papságnak két papi állomássá leendő visszaváltoztatásába belenyugszik, az egyházmegyeileg is megerősített, s ajánlattal felterjesztett alsó- és felső parochia szerint, két felé egyenlően osztott díjlevelet a lelkészek által használandó földek után eső rendes és egyenértéki adónak az egyházközség által leendő fizetés kötelezettsége mellett megerősíti, Biró Sándor debreceni segédlelkész urnak az egyik lelkészi állomásra lett elválasztatásába s megerősítésébe beleegyeznek, utasítván a szikszói egyházat: hogy a másik papi állomásnak egyházkerületi szabályaink értelmében két hó alatt leendő betöltése felől haladéktalanul intézkedjék.

46. Olvastatott a moldva-oláhországi misszió zavart állapota, s az ottani kellemetlen viszonyok földériteése és lehető megszüntetése tárgyában megbízott egyházkerületi küldöttség javaslata.

Mely javaslat egész terjedelmében elfogadtatván, szuperintendens ur megbízott, hogy annak a misszióügy közigazgatását tárgyazó részét elfogadás végett ajánlja a testvér egyházkerületek figyelmébe. Ennek kapcsában

47. Olvastatott báró Kemény Ferenc urnak az erdélyi főconsistorium nevében egyházkerületünkhöz intézett azon tartalmu levele, mely szerint a moldva-oláhországi misszió körében, főleg Bukarestben az egyház hivei között fölmerült nagy mérvű szakadás és botrányos viszálykodásoknak okozójául az erre vonatkozó csatolmányokban foglalt adatok után Czelder Márton galaci lelkész állittatván, őt a romániai egyházak köréből eltávolítani kívánja. Továbbá:

48. A bukaresti ref. egyház előjáróságának említett egyházai egyházkerületünk oldalra és pártfogásába ajánló levele, valamint:

49. Koós Ferenc bukaresti, és Vincze Dániel ploesti ref. lelkészek által, Czelder Mártonnak Romániában több év óta folytatott működését tárgyazólag beadott emlékirata.

A misszió ügyben az ottani zavarok megvizsgálására mult évben küldött egyházkerületi választmány jelentése folytán fennebb a 46-ik sz. a. már határozván egyházkerületünk, további maga tartására nézve, e

határozata szolgálанд tájékozásul, s épenazért a fennebbi három beadvány tüzetes tárgyalásának többé helye nem található.

50. Az 1868. szept. 22. s több napjain Sátoralja-Ujhelyben tartott egyházkerületi gyűlés 42. jegyzőkönyvi sz. alatti határozata értelmében megbizott egyházkerületi küldöttség nevében szuperintendens ur jelenti: miszerint a Pálóczi Horváth Mária féle hagyatékából a sárospataki főiskola részére tőkésítendő 200,000 frt. összegnek takarékpénztárban 6% kamattőkésítés mellett tervezett előállítás tárgyában, a miskolci és ujhelyi takarékpénztárakat felszólította, de minthogy a 6% kamatot állandóan biztosítani nem vállalkoztak: küldöttség abban állapodott meg, hogy az egész tőkeösszeg a Vay-Mocsáry alapítvány módjára félévenkénti kamattőkésítés mellett a többi pénztáraktól egészen elkülönzött számadásban a főiskolai pénztárnok által külön kezeltessék, s ily értelemben az időnkint befolyó kamatok 6% kamattőkésítés mellett már eddig is az ujhelyi takarékpénztárba helyeztetek, s jövőre is oda fognak helyeztetni.

Tudomásul vétetvén, helyesletett.

51. Az egyházkerületi főleánynevelde kiépítése iránti intézkedéssel megbizott küldöttségnek

ezen ügy ujlag figyelmébe ajánlatván; fölhatalmaztatik: hogy pénzforrásokról gondoskodván, a tervezett kiépítést a rendelkezése alá vonható pénzekből, utólagos jóváhagyás és számadás mellett is eszközölje.

52. Szondi Zsuzsánna, elébb Kenessey István, később gróf Castiglioni Eudemius hitvesének Pápán 1752. marc. 28-án kelt végrendelete értelmében egyházkerületünket érdeklő örökösödésre nézve szuperintendens ur jelentvén: hogy hozzá az örökösödés megnyilta után 133 osztr. frt. küldetett az örökséget kezelő gondnokoktól, s azon összeget az ujhelyi egyházkerületi gyűlés határozata értelmében, a hotykai szegény egyháznak el is küldte.

Helyeslettvén, szuperintendens ur utasittatik: hogy ezen örökösödésből egyházkerületünket illető pénzeket ezentul is fogadja el, s annak idejében egy egyházkerületünk által kijelölendő szegény egyháznak segélyezésére fordítsa.

53. A mult évi s.-a.-ujhelyi őszi egyházkerületi gyűlés 28. jegyzőkönyvi szám alatti megbizatása folytán szuperintendens ur jelenti: hogy az iskolai egészségügy nyilvántartása tárgyában az egyházkerület területén létező megyei bizottmányokat hivatalosan felszólítván: a határozatnak elegett tett

Tudomásul vétetett.

54. Olvastatott az egyházkerületi közigazgatási pénztárról Vay, Mocsáry és egyéb alapítványokról 1868 évre vonatkozólag vezetett számadás megvizsgálását eszközöltt számvévőszéknek 1869. május 12, 13-án tartott üléséről fölvett jegyzőkönyv.

Annak 1-ső pontjában előterjesztett javaslatot illetőleg: a jelentékeny mennyiségben hátralevő kamattartozásoknak behajtása tekintetéből némely szomszéd s távolabbi megyében mérsékelt tiszteletdíjjal ellátandó ügyészek rendeltetnek esetről esetre megbizatni. Továbbá: ugyanezen pontban előterjesztett vélemény elfogadásával mindinkább szaporodó kiadásaink által napról napra növekedő mérvben igénybe vett közigazgatási pénztárunk érdekében, s a kerületi kezelés alatt álló tőkéknek mind inkább gyümölcsözővé tétele tekintetéből, az 1868. évi XXXI. t. c. 1 §-ának engedélye mellett, kölcsön künn levő s még ezentul kiadandó tőkénkre nézve az eddigi 6% 8%-ra, az egyházaknak mindazáltal ezen szabály alól kivétele mellett, ezennel fölemeltetik, ennek a jövőben szerkesztendő kötvényekbe ekként leendő beigtatása, s minden, ugy az egyházkerületi, mint a főiskolai pénztárunknál 1870. év 1-ső napján leendő életbeléptetése rendeltetik el. Egyébiránt

Meghagyatik egyházkerületi ügyészünknek, hogy amennyiben ez még nem történt volna, a zálogjogilag még be nem kebelezett tőkéknek bekebelezését haladék nélkül eszközölje; s ott, hol ez még hiányzik, az illető

adóستól bekeblezési engedélyt, illetőleg nyilatkozatot vegyen, célszerűnek találtatván az is: hogy a tőkék s járulékaiknak behajtására illetékes bíróságul: Borsodmegyének Miskolcon székelő törvényszéke jelöltessék ki.

A számvevőszék jegyzőkönyvének többi pontjai tudomásul vétettek, s amennyiben magukban intézkedést foglalnak: határozat erőre emeltetnek.

55. Dr. Mihályik Izidor, a pesti vakok intézetének igazgatója előterjesztvén az intézet folytonos pangását; a vallás és közoktatási miniszter ur azon ajánlatára hivatkozva, miszerint az késznek nyilatkozott ez intézetet országosítani s ügyeit miniszteri felelősség mellett kezelni: az iránt kér egyházkerületünktől mint ez intézet egyik alapítójától határozott nyilatkozatot: ha nincs-e ez országosítás ellen semmi kifogása, mely teljesen a vallás és törvény előtti egyenlőség elve szerint fogna végre hajtani; sértetlenül maradván, az alapítók és ezek családjának bemutatási joga ezentulra is? és vajjon ohajtja-e, hogy e szerencsétlenek sorsa törvény által biztosítottassék?

Egyházkerületünknak ez intézet biztosítása mélyen szívéen fekszik s annak országosítását s miniszteri felősség melletti kezelését nem csak nem ellenzi, sőt azt részéről határozottan ohajtja. Miről az intézeti igazgató ur jegyzőkönyvileg értesítettetni határoztatik.

56. Olvastatott a főiskolai számvevő és vizsgáló küldöttség részéről 1869. január 26. s több napjain Sárospatakon tartott ülésének jegyzőkönyve.

Melynek is 33-ik pontjában indokolva kifejtett vélemény elfogadásával, miután a testvér egyházkerületek között 1858-ik évben tanügyi tekintetből létrejött egység azon célnak, melyért az létre jött, távolról sem felelt meg; miután továbbá az utóbbi tanügyi választmányi gyűlésen megsértettek a pályázati törvények s az ügynek anyagi oldalát tekintve, főiskolája nyomdájának jövedelmét s jövőjét látja fenyegetve egyházkerületünk, ezen okok által indítatva érzi magát egyházkerületünk, a közötté s a testvér egyházkerületek között 1858-ban tanügyi tekintetben létre jött egységből kilépni.

a 34. pontot illetőleg: a gazdasági választmány megbizatik, hogy Eperjessy Józseftől oly kötelezvényt vegyen, mely által a főiskola tulajdon joga mindenkorra biztosítottassék.

a népiskolai tankönyveknek ivenkint 30,000 betűt számítva egy ivre, 20 forinttal díjazását, a második és következő kiadásoknál pedig az íróknak a tiszta jövedelem 20 percentjében részesítettését, továbbá az „egyetemes földrajz“, „Népiskolai természetrajz“ című népiskolai tan- és vezérkönyveknek, a szuperintendensi hivatal által fölkérendő három alkalmas szakértő férfiú által leendő megbíralására vonatkozó javaslatot egyházkerületünk ezennel magaévá teszi. Valamint

helyt ad az egyházkerületi küldöttség részéről a gimnáziumi tanárok irányában pártolt azon kérelemnek is, hogy az általok irt tankönyvek második, és következő kiadásai ivenkint 10 forinttal díjaztassanak, azon hozzátétellel, miszerint a második és következő kiadások még akkor is 10 forinttal díjaztassanak ivenkint, ha a szerző javította, vagy bővítette tankönyvét, továbbá: hogy ezen 10 forintban a correctori díj is befoglalassék. Egyébiránt ugyancsak az egyházkerületi küldöttség javaslatához képest, a gimnáziumi tankönyvek megbíralását is a szuperintendensi hivatal fogja a javasolt módon eszközteni.

a 40-ik pontra vonatkozólag: az egyházkerületi küldöttség ajánlata folytán Lukács Ödön volt szénior külföld meglátogatását tárgyazó céljának elérhetése végett a Bárcyfele alapítványra ezennel fölvetetik.

az 52. pontot illetőleg a főiskolai nyomdában szuperintendens ur intézkedése folytán nyomtatott anyakönyvi kivonatokra alkalmas táblás ivék elárusítása annál fogva, mert leginkább van módjukban, az egyes lelkészek által megrendelt ivék árát a visitatio alkalmával beszédetni, espereseink azon hozzátétellel hivatnak föl: miszerint az e részbeni további utasítást főtisztelendő szuperintendens urtól veendik.

az 53-ik pontot illetőleg: az 1868. évi XXXI. t. c. 1. §-ának engedélye mellett, egyházkerületünk mai rapon az eddigelé 6% kamatlábnak 8%-ra fölemelését, és annak a kerületbeli minden pénztárra kiterjesztését határozván el, ez a főiskolai pénztár részéről is azok irányában, kik abból eddigelé kölcsönt vettek, vagy veendenek, jövő 1870 év első napjától kezdve alkalmazandó leend, nem lévén egyházkerületünknek kifogása az ellen sem, hogy a kamatok a főiskolai tőkék után, ezentul félévenként utólagosan fizettessenek.

57. Szuperintendens ur jelenti: miszerint a sárospataki főiskolai dogmatikai tanszék, Dr. Heiszler József ur lemondása folytán megürülvén; ennek szabályszerű betöltése, az egyházkerület intézkedésére vár.

Egyházkerületünk, tekintettel az egyházak eddigelé főállott s tényleg gyakorlott azon jogára, mely szerint a dogmatikai tanszék betöltésére szavazataik által mindenkor befolytak, ugy ezen jog további fenn, vagy nem maradhatása kérdését, mint az érintett tanszéknek alkalmas egyéneli betöltését is sokkal fontosabbnak tartván, minthogy ezt előleges körültekintés nélkül rögtön eszközölhesse; egyelőre akként intézkedik: hogy e tanszékre külföldi egyetemi utjáról megtért, s ugy tudományos ismereteiről kitüntetve szóló bizonyítványaiából, mint illetékes helyekről nyert igen kedvező ajánlatok folytán olyanul ismertetett Nagy Gusztáv urat egy évre rendkívüli tanáru: 800 frt. évi díj mellett alkalmazza. Ennek kapcsában:

58. A hittani szakban, az eddigi „Ujszövetség magyarázat“ ekkoráig betöltetlen tanszéke

a tanügyi reform kívánalmainak megfelelő végleges szervezkedés létrejövéséig szintén még egy évre rendkívüli tanárok által pótoltatni határozatlik; kiknek évi díjak egyen egyen 800 frtban alapittatik meg, azon kijelentéssel, hogy az ily rendkívüli tanárok alkalmazását, azoknak díjaik, valamint tanóráiknak meghatározását egyházkerületünk magának jövőre is fentartja. Ennek folytán

59. Fölméry Lajos, mint a bölcsészeti szakban működő rendkívüli tanárnak azon kérelmére: hogy a mennyiben igen szerény évi díjából, a tanszakjára mulhatlanul szükségelt ujabkori tanművekre tetemes kiadást tett: e költségei némi visszapótlásaul 150 frt. pótdíj utalványoztatnék.

A szakkönyvek beszerzési költségeinek fedezésére kért pótdíj Fölméry Lajos urnak a jelen iskolai évre 100 frtban megadatik. Jövő évi tanári díja pedig a többi rendkívüli akadémiai tanárokéival egyenlően 800 frtban állapittatik meg.

60. Árvai József egyházkerületi képezdei igazgató tanár ur jelenti, miszerint ő cs. kir. apostoli felsége által zemplénmegyei főtanfelügyelővé legkegyelmesebben kineveztetvén: tanári állomását tovább meg nem tarthatja; a midőn egyszersemind hálásan megköszönvén az egyházkerületnek tanári pályáján irányában tanusított méltánylatát, egyházkerületünktől érzékeny szavakban bucsut vesz, s az általa eddig viselt képezdei tanári s igazgatói hivatal betöltése iránt intézkedést kér.

A mily sajnós és közfájdalmat okozó volt egyrésről egyházkerületünkre nézve a jelentékeny veszteség, mely Árvai József urnak intézetünk köréből eltávozása által képezdénket éri; épen oly örvendeztető másrésről azon kitüntetés, melylyel a tisztelt tanár ur ő cs. kir. apostoli felsége által érdemei jutalmául megtiszteltetett. Az érzékeny veszteséget sok tekintetben kárpótolva éri egyházkerületünk az által, hogy őt épen azon téren, melyen annyi hivatottsággal, annyi buzgalommal, — mondhatni — az akadályokkali folytonos küzdelemben, oly meglepő eredményt vivott ki, most ujra egy nagyobbkörű államhivatalban értékesitheti az országos közoktatás ügyében ismert tehetségeit. A tisztelt tanár urnak képezdénk, s általában köztanügyeink körül szerzett dus érdemei iránt hálás elismerését ezennel

jegyzőkönyvileg nyilvánítván egyházkerületünk, lemondását sajnós érzettel elfogadja, s elbocsátja őt nagyobb és tehetségeinek megfelelőbb diszes pályájára, ohajtván, hogy a gondviselés kísérje őt e több teherrel, mint fénynyel járó nagy hivatalában s kedvező siker koronázza országos tanügyünk érdekében teendő minden buzgó törekvéseit!

Addig pedig, míg az ekként megürült képezdei tanári és igazgatói hivatal egyházkerületünk intézkedései folytán ujlag betöltetnék, képezdénk vezetésével Kiss József képezdei tanár ur bizaik meg.

61. A mult 1861-dik év szeptember hó 22 s 23 napjain S.-a.-Ujhelyben tartott e. ker. gyűlésnek a már halaszthatlanul szükségessé vált főiskolai tantermek építése tárgyában az egyházkerületi küldöttség által beadott terv és költségvetés folytán 40-dik jegyzőkönyv sz. a. hozott határozatát illetőleg:

a közoktatás és nevelés terén, részint a törvényhozás, részint az illető minisztérium utján időközben történt mozzanatok, — továbbá a tanítóképezde, köznevelő és tápintézet körében fölmerült körülmények az említett 40. sz. alatti határozat tárgyát képező építkezés iránt, érdemleges határozat hozatalát elhalasztani indokoltnak tüntetvén fel: egyházkerületi küldöttségünk oda utasittatik, hogy az időközben fölmerült körülmények számításba vételével a fennebb érintett ügyek és intézetekre együttesen s behatólag kiterjeszkedő véleményes jelentését f. évi őszi közgyűlésünkre adja be.

62. A sárospataki határ Bodrogon tuli részében, a tagosítás folytán főiskolánknak jutandó tag bérbeadásával megbizott küldöttség eljárására, s Fráter Sándor urnak ugyanazon haszonbérlet tárgyazó írásbeli ajánlatára vonatkozó, s ugyanazon gyűlés jegyzőkönyve 44-dik pontját illetőleg:

a jelen ügyben megbizott küldöttség jelenlevő tagjainak előterjesztése szerint az eddig általuk tett lépések eredménye után, arra, hogy a Fráter Sándor ur által megajánlott összegnél akár közárverés utján, akár magán uton szabad kézből kiadás folytán magasabb haszonbért nyerjen főiskolánk, jelen körülmények között számítani nem lehetvén: jelen ügynek tovább is bizonytalan időpontig függőben tartását, egyházkerületünk főiskolájának érdekében, indokoltnak nem látja; ebből kiindulva, az említett birtoktagnak Fráter Sándor ur haszonbéri birtoklásába bocsátását ezennel elhatározza, meghagyván az e tárgyban már eljáró küldöttségnek: hogy a Fráter Sándor urral az általa mult évi s.-a.-ujhelyi őszi közgyűlésünk elé terjesztett s tárgyalt írásbeli ajánlat nyomán az alakszerű szerződést megkötvén, legközelebb tartandó nyári közgyűlésünkre multhatatlanul adja be.

63. Sáros-Kis-Patak városának, Sáros- nagy- és Kis-Patak városi közbirtokossági testülete, nemkülönbén ezen két városi urbéresek, közbirtokosok és lakosok, továbbá özvegy Brezenheim Ferdinánd hercegnő, valamint Józseffalva, Károlyfalva, Trauconfalva urbéres községek elleni urbéri szabályozási, legelő elkülönítési, tagosítási és arányosítási pörében Zemplénmegye polgári törvényszékének ¹⁰⁰⁰/_{polg.} 869. sz. a. hozott ítélete közöltetvén:

tartalma tudomásul vétetett.

64. Kun Dániel főiskolai jogigazgató, s Katona Zsigmond pénztárnok, a mult évi szept. hóban S.-a.-Ujhelyben tartott e. ker. gyűlés jegyzőkönyvének 16-dik pontjára vonatkozólag jelentésüket beadják.

Ezen jelentés tartalma, melyszerint a Szondy Zsuzsánna, elébb Kenessey Istvánné, majd Castiglioni grófnő által 1752. márc. 18-án tett végrendeletében az 5-ik pont szerint a sárospataki főiskolában tanuló 5 szegény deáknak hagyományozott 2000 váltó frt. jelenleg 840 o. e. frt. a főiskola alumniális pénztárába befolyván, egyik fele Bernáth László urnál, másik fele pedig a Békésy Mária örököséinél van künn kamatozás végett, s kamatja a végrendelet értelméhez képest tápintézeti ifjak ellátására fordittatik, továbbá, hogy ugyanazon végrendelet 7-dik pontja szerint a rimaszombati egyház is kezeihez vette 840 o. é. frt. illetményét, tudomásul szolgál.

65. Dr. Heiszler József lelkészi állomásra választatása folytán tanszékének, bensőleg szeretett hivatalának, majdnem vallásosan tisztelt tantárgyának odahagyása fölötti fájdalmát s a 9 éven át élvezett javakért háláját fejezi ki, azonban megnehezült körülményei által kényszerítve, azon kérelemmel járul egyházkerületünkhöz, hogy az 1864. évben minden föltétel nélkül gyermekei javára meghatározott életbiztosítás még 10 évig folytattassék és hogy a július augusztus hónapok illetékét a főiskolai pénztár által kiadatni rendelné el egyházkerületünk.

A bucsuzó jeles tanárban, a főiskolai tanári karnak egyik fődiszét, s a tanerők egyik legkitünőbbjét látván távozni egyházkerületünk, valóban fájlalja, hogy a bucsut vevő jeles férfiú azon kérelmének, melyszerint a gyermekei javára 1864-ben meghatározott életbiztosítás 10 évig folytattatnék, sokfelől igénybevett pénztára iránti felelősségénél fogva egyházkerületünk helyet nem adhat, méltányosnak találtatván azonban, hogy a folyó év július hóra, mint a melynek egyik részében még különben is működött, illetéke kiadassék.

66. Olvastatott a felsőborsodi egyházmegyébe kebelezett bá bonyi egyház számos tagjainak folyamodványa, melyszerint, annak előterjesztése mellett, hogy egyházukban a lelkészi hivatal agg lelkészek elhalása folytán megürülvén, miután sem özvegy sem árva az elhunyt lelkész után nem maradt, az egész papi szolgálatot vitt segédlelkész fizetésétől felmaradt s szabályszerűleg az egyházkerületi szükösi pénztárt illető $\frac{1}{8}$ papi jövedelem összesen 62 frtra rugó összegnek minden vagyonnélküli s temérdek szükséggel küzdő és jelenleg is építkező adósággal terhelt egyházuk részére engedélyeztetni kéri.

Nevezett egyház kérelme méltányoltatván: a kért 62 frt összeg az egyház szüksegei fedezésére megadatik.

67. A szuperintendensi hivatal jövedelmének egyik forrását képező szalonnai részirtok eladását tárgyzó, mult őszi ujhelyi gyűlésünk jegyzőkönyve 53-dik számára vonatkozólag:

Az e tárgyban kiküldöttek lépéseiknek tovább folytatására hivatnak föl, az eredményről jelentések annak idejében elvárattván.

68. Vályi Ferenc, mint a pazonyi egyház gondnoka, a sárospataki főiskola részéről, nevezett egyházhoz intézett levele kelt határozatát jegyzőkönyvi kivonatban közli.

Az egyház határozatában kifejezett kívánathoz képest, mind a szegények részére hagyományozott 1200 frt, mind az egyházi belső hivatalnokok fizetésének javítására hagyományozott 1000 frt. a nagyemlékü pálóci Horváth Mária hagyományozó urhölgy tömegéből kiadatni határozatott.

69. Eöri Szabó Sándor ur, mint a Szondi-Kenessei alapítvány gondnoka, egyházkerületünk legszegényebb egyháza részére kiadatni határozott 133 frtot főtiszt. szuperintendens urhoz azon kérelemmel küldi meg, hogy utasitaná gondnokot jövőre, hová? minő cím alatt lesznek az említett alapítványból kiadandó segélypénzek küldendők?

Elnök szuperintendens ur által, a felolvasott levél mellett megküldött 133 forint rendeltetése helyére már eljuttatván, arra nézve pedig: hogy az évenként kiadandó összegekkel mi történjék: az 1868. évi július hóban tartott közgyűlés 35. pontja nyomán esetről esetre intézkedés fogván tétetni, jelenleg tüzetes határozat hozatalának szüksege fenn nem forog.

70. Az Ungmegyében kebelezett s roskatag egyházi épületei kijavításában fáradozó s terhelt palágyi egyház agg lelkésze halála után az egyházkerületi szükösi pénztárt illető papi fizetési részletét, építkezési költségei fedezésére engedélyeztetni kérvén:

kérelme megadatik.

71. Az abauji egyházmegyében kebelezett fonyi egyház tagjai, a lelkészi hivatal által használt földek utáni adófizetés kötelezettsége alóli fölmentetéseket kéri.

Egyházkerületünkhöz az egyházi hivatalnokok által használt földek utáni adófizetésre vonatkozó régibb s legújabbban a magyar királyi miniszteri

leirat által is megerősített határozata lévén: folyamodó egyháztagok kérelme nem teljesíthető; sőt utasítanak, hogy magukat egyházkerületünknek e tárgyban hozott szabályaihoz alkalmazzák.

72. Olvastatott Köröskényi Tamás kolbásai egyházi fő- és Zeher György algondnoknak a kolbásai szegény egyházat kiadásokkal terhelő szilvás-ujfalusi papi birtok eladása tárgyában egyházkerületünk elé fellebbezett folyamodványuk; az ezen ügyre tartozó 1. 2. 3. 4. 5. 6. számú okmányokkal együtt, melyben a felsőzempléni egyházmegyének ez ügyben hozott határozatát megváltoztatni s nevezett birtok eladására nézve a vevő féllel kötött szerződvényt megerősíteni kéri.

Miután egyházkerületünk előtt az ezen ügy világosítására felterjesztett okmányuk alapján, a kérdés alatti birtok eladása célszerűnek látszik, amennyiben annak eladási ára s annak biztos helyen lehető befektetése, vagy hasznosítása, az illető lelkészi hivatal javadalmazására több és tisztább haszonnal kínálkozik; a felsőzempléni egyházmegye e tárgyban felterjesztett határozásának megváltoztatásába, a nevezett birtok eladásába annyival is inkább bele nyugszik; mert bár a szilvásujfalusiak a 7 köblös földet nagyobb részint a határtagositás alkalmával adottnak jelzik is, de az alap, a Cherniel-féle beltelek lévén; ez uton adatott a most már lelkészt illető külbirtok is; azon világos kikötéssel azonban, hogy a mostani beltelken levő harangláb és annak helye vagy meghagyassék, vagy a vevő fél saját költségén más alkalmas helyre helyeztessék s minden esetben telekkönyvileg biztosítottassék: utasítván az illető egyházmegye, hogy a vételárnak eredeti rendeltetése céljához képest mikép és biztosan lett hasznosítására ügyeljen fel s az összeg, ha lehet ingatlanba fektetés által s míg ez alkalmasan nem eszközölhető, takarékpénztárba helyezés által biztosítottassék.

73. Olvastatott a zsarnói egyháznak a tornai egyházmegye által is pártolólág felterjesztett kérelme, melyben töketartozása egy évi kamatjának elengedtetését s hazaszerte leendő könyöradomány gyűjthetésének egyházkerületünk által leendő eszközölését kéri.

Mivel egyházkerületünk azon tárból, melybe a zsarnói egyház tartozik, kamatot nem engedhet el, kérelmének elsőbb ága nem teljesíthető; a mi pedig a hazaszertei könyöradomány gyűjthetés eszközölését illeti: e tekintetben oda utasítatik: hogy e tárgyban folyamodványát szabályszerűleg felszerelve, esperesi uton szuperintendensi hivatalunkhoz adja be.

74. A múlt évi s.-a.-ujhelyi őszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 31. pontjára vonatkozólag: a gömöri egyházmegye Somogyi Jánosnak, a reá mért büntetés ideje alatti erkölcsi magaviseletéről jelentését felterjeszti.

Egyházkerületünk, a fegyelemnek köréhez tartozó gyakorlásánál a büntetés és javítás kettős célját tartva szem előtt, de következetesen, azon eljárásához is, miszerint Somogyi Jánost illetőleg, annak kitüntetés ideje alatti magaviseletéről tudomást szerezni ohajtva, az elítélt, de időközben javulásának jeleit tanúsító irányában, a kegyelmezés útját tartotta fenn magának, miután a felterjesztést tevő gömöri egyházmegye Somogyi Jánost, a tőle ítéletileg elvett papi oklevélt visszakérőt, különösen erkölcsi tekintetben immár kifogás alá nem esőnek határozottan nyilvanítja: Somogyi Jánosnak a tőle ítéletileg elvett papi oklevél visszaadatni határozatott.

75. Előterjesztetett Horváth János urnak folyamodványa, melyben a néhai pálóczi Horváth Mária urhölgy hagyományából, az ungvári ref. egyház részire, folyamodó nejétől megveendő ház vételára fejében befizetett összegből, a folyamodónak 1200 forintot tevő adóssága faragásaul, Héthy Antal ur által visszatartóztatott s a főiskola nevében kölcsön kiadott 600 forint készpénzt s másik 600 forintról szóló kötvényt visszaadni s ekként az egész 1200 forintot elengedtetni kéri.

Egyházkerületünk a néhai pálóczi Horváth Mária tömegének lelkiismeretes kezelésére hivatva s arra magát kötelezettnek is tartván; ellenben pedig arra: hogy a tömeg csonkításával bárkinek is, kiváltképen igazolt

jogcim, vagy alap nélkül a tömeget követelőleg illető tartozásból, bármit elengedjen, jogositva nem lévén; folyamodónak kérelme teljesíthetőnek nem találhatik.

76. Olvastatott az 1869. május 12. és 13. napjain tartott egyházkerületi számvevőszéknek, a szükösi papi özvegy árvatári és hollandi pénztárak számadásainak vizsgálásáról szóló jelentése s azok folytán hozott határozatai:

Általában helyben hagyatván: az 1. pont értelmében utasítatnak az egyházmegyék: hogy a papi özvegy árvatár részvényes tagjaira vonatkozólag: egyházlátogatás alkalmával az illető részvényes lelkész és tanítók neveit följegyezni ne mulasztják el.

77. Horváth János kéri tanító panaszolván; miszerint selyebi magán-ingatlan birtoka után, tőle az ottani lelkész részére papdíj követeltetik, kéri magát, mint egyházi személy e díjazási teher alól fölmentetni.

A selyebi lelkészdíjazás nem személyre, de az ott birtoklók ingatlan vagyonaára lévén fektetve; kérelmező a papdíj fizetés terhe alól fel nem oldoztathatik s jövőre minden oly helyeken, hol az egyházi személyek díjazása az egyházbeli birtokosok földbirtokaihoz van kötve, a hason esetekben fölmerülhető kérdések elintézésére nézve jelen határozat szolgálанд szabályzóul.

78. A felsőborsodi egyházmegye, a hegymegi tanítót egyházmegyeileg jóváhagyott díjlevelét fölterjesztvén:

Megerősített s levéltárba tétetni határozatott.

79. A tornai egyházmegye folyó év ápril. 20-ikán Perkupán tartott közgyűléséből a szádellői egyház megjavított papdíjlevelét három példányban megerősítés végett egyházkerületünk elé terjeszti.

A bemutatott díjlevel megerősítettvén: egy példánya egyházkerületi levéltárunkba tétetni, két példány pedig az illető egyházmegyének visszaküldeni határozatott.

80. Az a-zempléni egyházmegye, a vajdácskai tanítói díjlevelot 3 példányban bemutatván:

Megerősített, egy példány levéltárba tétetni, két példány az illető egyházmegyének visszaküldetni határozatott.

81. Az abauji egyházmegye folyó évi ápril 6-iki gönci gyűléséből, a kajatai papi és tanítói, a cécei papi a buzitai tanítói, a tomori tanítói egyházmegyeileg azon kikötéssel megerősített díjleveleket terjeszti föl: hogy a földadót, a miniszterium által is megerősített egyházkerületi törvény értelmében maguk az egyházak fizessék.

A bemutatott díjlevelek egyházkerületileg is megerősítettvén: levéltárba tétetni rendeltettek.

82. Ugyanazon egyházmegye részéről a felső-gagyai egyesült testvér protestáns leányegyház tanítói díjlevele bemutatattván:

Megerősített, s levéltárba tétetni rendeltetett.

83. A gömöri egyházmegye folyó évi április 13. harmaci gyűléséből, a hamvai, Lénártfalva és Csizzel egyesült egyházban a lelkészi szolgálatrend szabályozása tárgyában történt egyezkedés egyházkerületünk elé terjesztvén:

Megerősített, s levéltárba tétetni rendeltetett.

84. Olvastatott Kiss Gyula szederkényi lelkésznek folyamodványa, melyben az alsó-borsodi egyházmegye által a szederkényi fél papi jövedelem fejében általa a kerületi szükösi táriba leendő fizetés végett 422 frtban megalapított összeget alábbszállíttatni kéri. Kérelme folytán a részéről egyházkerületünk szükösi táriba fizetendő összeg 300 osztrák frtra szállíttatott le; behajtásával az alsó-borsodi esperesi hivatal bizatván mog.

85. Csontó Károly szentpéteri segédlelkész, ki bekebelezési vagyis első vizsgáját az 1867-ik év július hó 4-én tette le, de kápláni kibocsáttatást szuplikációi utazása miatt csak azon év szeptember hó 4-én nyert, kéri: hogy 2-ik vizsgáját a jelen évi július hóban letehesse; az erről szóló bizonylatát nem elébb, mint csak a két gyakorlati kápláni év teljes leteltével kívánván kiadatni.

Folyamodó kérelme fennálló szabályainknál fogva nem teljesíthető.

86. Török József berzéki lelkész a szegény egyházban szolgáló azon lelkészek közé kérvén magát soroztatni, kik a hirdetés útján e célra gyűlt pénzből évenként segíztetnek, s egyszersmind: hogy a hollandi tárt illető 100 o. é. forint tőke tartozása és annak kamatainak, maga egyházkerületünk által a hollandi tárból részére évenként rendelő segély általi letörlesztése eszközöltetnék.

Folyamodó kérelme nem lévén az egyházmegye által ajánlva: nem teljesíthető.

87. Kovács Károly erdőhorváti ref. lelkész az 1836. november 6-án kelt díjlevél 4-ik pontja alapján, a paplakon lévő kertbeli pincének szabad birtokába adását, s ugyan azon díjlevél 7-ik pontja alapján határozatilag kimondatni kéri: hogy mit hallgatói lelkészi fizetés címe alatt fizetni szoktak, mind az a folyamodó lelkészt illeti.

Az 1836. november 6-án kelt díjlevél 4-ik pontja, mely szerint „a paplakon lévő kertben van egy jó száraz pince, melybe 35 hordó bor befér, szabad birtokába adatik,“ t. i. a lelkésznek más értelmezést, mint-hogy azon pincének korlátlan, mással meg nem osztott birtoklása a papot illeti, el nem fogadván az 1858 április 7, s több napjain, továbbá 1859. március 22. s 23. napjain Göncön tartott egyházmegyei gyűlésnek ide vonatkozó határozata, s erre alapítva 1866. november 19-én kibocsátott esperesi hivatalos rendelet pedig kétségen kívül helyezvén, hogy az 1836. november 6-án kelt díjlevélben foglalt 100 v. c. frt. száz o. é. frtra lón átváltoztatva, s azt ekként fizetni az erdő-horváti egyházközségnek kötelességébe tétetett, folyamodó kérelméhez képest e helyen határozatilag kimondatik: hogy mind a paplak kertében lévő pince, mind az időközben 100 v. c. frtról 100 o. é. frtra emelt kész pénz fizetés folyamodó lelkészt illeti.

88. Szilágyi Károly iskolai pályavégzett ifju, valamely egyházkerületünk kebelében megürölendő tanítói állomásra alkalmaztatását kérvén:

Az illető esperes uraknak ajánltatik.

89. Árokszállás József folyamodványában előterjesztvén, miszerint mint sárospataki hittanhallgató, bizonyos erkölcsi botlásáért az 1868. év szeptember havától, jelen év szeptember haváig az iskolai szék által ítéletileg mind az iskolai jótéteményektől, mind tanítói állomás elfogadhatásától elmozdított: ezért büntetése hátralevő idejét elengedtetni, s a jövő július hó elején, kápláni vizsgára állhatását megengedtetni kéri.

Miután kérelmező elítéltetésének körülményeivel az egyházkerületi gyűlés nem ismeretes: folyamodó kérelmével a lelkészi vizsgáló küldöttséghez utasíttatik: oly módon, hogy a vizsgáló küldöttség magának ez ügyről a sárospataki iskola előjárásánál biztos tudomást szerezvén: e tárgyban a körülményekhez képest intézkedjék.

90. Indítványoztatott: hogy miután a szuperintendensi hivatalnál az irodai munkaterhek, s az ezzel összeköttetésben levő irodai szerekre szükségelt kiadások, főleg az utóbbi időkben felette és tulterhelőleg megszorodtak; méltányos lenne e tekintetben a szuperintendensi hivatal terhein könnyíteni.

Az indítvány teljes méltánylattal fogadtatván: elhatároztatott, hogy a szuperintendensi hivatalnál szükségelt írószerek természetben szolgáltatásnak ki; az irodai munkálatok könnyítése tekintetiből pedig egy a szükséges írásokat eszközölő egyénnek 200 frt. általány évenként kiadatni rendeltetik.

91. Az unghi egyházmegye folyó évi február 9-ki eszenyi gyűléséből a csapi új templomot építő egyháznak mind a négy egyházkerületben leendő hirdettetését tárgyzó kérelmét pártolólág terjesztvén föl:

A csapi egyház a hirdetendő egyházak közzé felvételni s a testvér egyházkerületek pártfogó szivességébe ajánlatni határozottatott.

92. A gömöri egyházmegyének a horkai, zsipi és poszobai egyházaknak a segélyezendő egyházak közzé leendő felvételését ajánló felterjesztése.

93. Az unghi egyházmegyének a csapi új templomot építő egyháznak a hollandi alaptól leendő segélyeztetését ajánló felterjesztése.

94. Az alsó-borsodi egyházmegye által Sára Szabó Gábornénak a hollandi alaptól lehető segélyezését pártoló ajánlata.

95. A tornai egyházmegye által Kecskeméty Sámuel szilasi iskolatanítónak a hollandi tárból segélyeztetését ajánló felterjesztése.

96. A felső-zempléni egyházmegyének, Czövek Mihály és Rezes András aggott tanítók részére segélyt kérő felterjesztése.

97. Mészáros József léh-berencsi tanítónak a szükösi és hollandi tárból segélyt kérő folyamodványa.

98. A hernád-zsadányi tűzvész miatt károsult egyháznak a hollandi tárból segélyt kérő folyamodványa.

99. Az abauji egyházmegyének a nádasdi és szkárosi igen szegény egyházaknak, továbbá: Beregszázi Sámuel restei, és Kövér József kupai lelkészeknek a hollandi tárból leendő segélyezésre ajánló felterjesztése.

100. Az alsó-borsodi egyházmegyének, Juhász Mihály 50 éves tanítónak a hollandi tárból segélyeztetését ajánló felterjesztése:

101. Ugyanazon egyházmegyének a zsérci egyháznak a hollandi tárból leendő segélyeztetésre ajánló felterjesztése,

A pénzügyi választmányhoz tétettek át.

102. A szegény egyházakban szolgáló lelkészek és iskolatanítók részére közhirdetés útján gyűlt pénzből leendő segélyezésre ajánlottak:

1) Az alsó-zempléni egyházmegyéből: Tóth Sándor hotykai lelkész, és Jánosy Pál olaszii tanító.

2) Az unghi egyházmegyéből: Gönczy Károly csapi lelkész és Urbán Mihály kaposi tanító.

3) A felső-zempléni egyházmegyéből: Kiss József kis-bárii lelkész és Kondás József lasztóci tanító.

4) Az abauji egyházmegyéből: Juhász András g.-ruszkai lelkész, és Bihary Imre hely nélküli tanító.

103. Az 1869-ik évben következő intézetek s egyházak vétettek föl segélyezés végett:

1. Közigazgatási pénztár 6 kommunió alkalmával, s ujév első reggelén.
2. Papi özvegy árvatár.
3. Sárospataki főiskola 2 urnapján.
4. Miskolci gymnázium házankénti megkeresés folytán is.
5. Marosvásárhelyi és székely-udvarhelyi iskolák Erdélyben egy urnapján.
6. Egyházmegyei pénztár.
7. Váci siketnémák intézete.
8. Elmebetegék intézete.
9. Pesti theologiai intézet.
10. Szigethi iskola.
11. Losonci iskola.
12. Szegényebb lelkészek s tanítók.
13. Moldva-oláhországi missio.
14. Az egyházkerületi leánynevelde, házankénti megkeresés útján is.
15. Sárospataki tápintézet.
16. Egri leányegyház.
17. A nagyméltóságú magyar királyi vallás és közoktatási miniszterium által ajánlott csehországi liebstädti alakuló ágost. hitv. egyház.

18. Csapi templomot építő egyház.
19. Vajáni adóssággal terhelt egyház.
20. Zsérci templomát javító egyház.
21. Vattai égett egyház.
22. Zempléni egyház.
23. Szöllőskei egyház.
24. Kaki egyház.
25. Leányvári egyház.
26. Semlyéni egyház.
27. Bábonyi egyház.
28. Szendröládi egyház.
29. Kemencei leányegyház.
30. Radványi egyház.
31. Búdi egyház.
32. Novaji egyház.
33. Tornai leányegyház.
34. Barkai szegény egyház.
35. Beretkei egyház.
36. Sajókeszii szegény egyház.
104. A sárospataki főiskolai közvizsgák megtartása folyó év július hó 11. és következő, s azzal együttesen
105. Legközelebbi egyházkerületi nyári közgyűlésünk ugyancsak július hó 12-ik s következő napjaira tüzetnek ki.

Az ezt megelőző egész héten pedig, azaz július hó 4-ikétől kezdve a lelkeszi vizsgák fognak ugyanott megtartatni.

Jegyzették: Bálint József egyházkerületi főjegyző: az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 33, 36, 39, 40, 42, 43, 47, 55, 57, 58, 59, 60, 66, 70, 77, 84, 88, 89, 90, 104, 105.

Misley Károly aljegyző: a 31, 37, 38, 41, 44, 45, 46, 50, 51, 52, 53, 71, 72, 73, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 85, 86, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103.

Apostol József világi jegyző: 7, 8, 9, 32, 34, 35, 48, 49, 54, 56, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 69, 74, 75, 87 pontokat.

Szerkesztette s kiadta

Bálint József,
egyházkerületi főjegyző.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. Szuperintendensi jelentés.
2. Képviselők igazolása.
3. Török József gömöri esperessé választatása.
4. A magyar királyi vallás és közoktatási miniszterium intézvényei.
Ugyanazon miniszterium az államsegély felosztása.
5. Ugyanazon miniszterium a néptanítói nyugdíjalapok segélyezése.
6. Ugyanazon miniszterium a papi s tanítói ingatlan birtokuk utáni adó ügye.
7. Ugyanazon miniszterium az államsegélyért folyamodó egyházak folyamodványai.
8. Ugyanazon miniszterium a külföldi tanító képezdekbe tanítók küldése iránti intézkedés.
9. Ugyanazon miniszterium az állam s kath. gimnáziumok tanszervezete.
10. Ugyanazon miniszterium a gyulafehérvári g. kath. érsekség és a lugosi s szamosújvári kath. püspökségek törvénybe iktatása.
11. Ugyanazon miniszterium Báró Sina Simon alapítványa iránti intézkedés.
12. Ugyanazon miniszterium 18 egyház részére az államsegély kiadása.
13. Ugyanazon miniszterium a névváltoztatások iránti rendelet.
14. Ugyanazon miniszterium a fő és középtanodák zártudósítványai iránti fölhevítés.
15. Ugyanazon miniszterium a szabadságos katonák bizonylatai.
16. Ugyanazon miniszterium a nyugdíjazott katonák házassága.
17. Ugyanazon miniszterium a kath. iskolákba járó prot. tanulók vallásos oktatása.
18. Ugyanazon miniszterium a népiskolák hiányai.
19. Ugyanazon miniszterium a megyei iskolatanácsok megalakítása.
20. Ugyanazon miniszterium a tanuló ifjúságra nézve utasítás az egy évi önkényszerűség iránt.
21. Ugyanazon miniszterium a csehországi liebstädti ágost. egyház segélyezése.
22. Ugyanazon miniszterium a magyar királyi jogakadémiákon bírói és államvizsgák tartása.
23. Ugyanazon miniszterium a vegyes házassági perekről s a vallásfelekezetek viszontagságáról szóló rendelet.
24. Ugyanazon miniszterium a szegény tanítók segély átalánya iránti értesítés.
25. Ugyanazon miniszterium az állam és kath. gimnáziumokra vonatkozó fegyelmi szabályzatok.
26. Ugyanazon miniszterium a testvér egyházkerületek jegyző- és névkönyvei megküldetnek.
27. A felső-borsodi egyházmegye fölterjesztése a vallás törvények kinyomatása tárgyában.
28. Ugyanazon egyházmegye a tiszt és követválasztási pártzászlóknak az egyházi épületekre függesztése elleni felszólalása.
29. Ugyanazon egyházmegye gyűlési képviselők és papvizsgáló választmányi tagok kinevezése.
30. Ugyanazon egyházmegye a sárospataki főiskola építésére adott évi illetékeknek az egyházmegyék szükségére fordítása.
31. Ugyanazon egyházmegye a lelkészválasztási szabályokhoz pótszabályok adása.
32. Ugyanazon egyházmegye az edelényi egyház lelkész hívhatása iránti határozata.
33. A gömöri egyházmegye Szentpétery Sámuel képezdei alapítványa iránti intézkedést kér.
34. Ugyanazon egyházmegye a szkárosi egyház Márton család elleni perét illető kérelme.
35. Ugyanazon egyházmegye a körösi leányegyház és Gelda Istvánné közötti per.

36. Az alsó-borsodi egyházmegye csak képzett tanítókat kér alkalmaztatni.
37. Ugyanazon egyházmegye Juhász Mihály 50 éves agg tanítót jutalmaztatni kéri.
38. Ugyanazon egyházmegye a zsérci egyházat nagymérvű segélyezésre ajánlja.
39. Az alsó-zempléni egyházmegye az adakozási ügyet rendszeresítettetni kéri.
40. Ugyanazon egyházmegye Zitás István főjegyzővé választatását tudatja.
41. Ugyanazon egyházmegye a kövesdi lelkészválasztás iránt jegyzőkönyvileg előterjesztést tesz.
42. A tornai egyházmegye, a görgői egyház tanítói állomását állandósíttatni kéri.
43. Ugyanazon egyházmegye az égerszögi malom eladatását javasolja.
44. Az unghi egyházmegye Musztyanovics Gyula minaji g. kath. pap sérelmes eljárását panaszolja.
45. A szikszói két papság visszaállítása jóváhagyatik.
46. A moldva-oláhországi misszió ügy iránti határozat.
47. Báró Kemény Ferenc.
48. A bukaresti egyház.
49. Koós Ferenc és Vincze Dániel fölterjesztéseik.
50. A pálóci Horváth Mária-féle hagyaték iránti szuperintendensi jelentés.
51. Egyházkerületi növelde építése.
52. Szondi-Kenessey alapítvány.
53. Iskolai egészségi ügy.
54. Egyházkerületi számvevőszék jelentése.
55. A pesti vakintézet országosítása.
56. A főiskolai számvevőszék jegyzőkönyve.
57. A sárospataki dogmatikai s —
58. Az ujszövetség magyarázati tanszék ideiglenes betöltése.
59. Fölméry Lajos rendkívüli tanár pótdíjt kap.
60. Árvay József volt képezdei igazgató tanár bucsut vesz.
61. A főiskolai újabb építkezések.
62. A főiskola nyerendő földbirtoka bérbeadatik.
63. A sárospataki tagosítási ítélet.
64. Kun Dániel jogigazgató jelentése a Szondi-Kenessey alapítványról.
65. Dr. Heiszler József kérelme családja életbiztosítása iránt.
66. A bábonyi egyház kérelme.
67. Szuperintendensi szalonnai részbirtok ügye.
68. A pazonyi egyház illetve a pálóci Horváth Mária féle hagyatékból kiadatik.
69. Eöri Szabó Sándor kérdése a Szondi-Kenessey alapítvány ügyében.
70. Az unghi palágyi egyház kérelme.
71. Az abauji fonyi egyház kérelme.
72. Köröskényi Tamás kolbásai egyházi főgondnok fellebbviteli folyamodványa.
73. A zsarnói egyház kérelme.
74. Somogyi János erkölcsi magaviseletéről a gömöri egyházmegye jelentést tesz.
75. Horváth János földbirtokos folyamodványa.
76. Az egyházkerületi számvevőszék jelentése a papi özvegy árva és hollandi gyámtárakról.
77. Horváth János kéri tanító folyamodványa.
78. Hegymegi díjlevél.
79. Szádellői díjlevél.
80. Vajdácskai díjlevél.
81. Cécei papi, buzitai és tomori tanítói díjlevelek.
82. Gagyai tanítói díjlevél.
83. A gömöri egyházmegye jelentése a hamvai, lenártfalvi és esizi egyesült egyházakról.
84. Kiss Gyula szederkényi lelkész
85. Csontó Károly szentpéteri segédlelkész
86. Török József berzéki lelkész
87. Kovács Károly erdőhorváti lelkész
88. Szilágyi Károly pályavégzett ifju
89. Árokszállási József hittani pályavégzett ifju kérelmeik.
90. A szuperintendensi hivatal irodai díjazása.
91. Az unghi c s a p i egyház ajánltatása.

92. Gömörből a borka, zsip és poszobai egyházak.
 93. Unghból a csapi egyház.
 94. Alsóborsodból Sáriai Szabó Gábornénak
 95. Tornából Kecskeméthy Sámuelnek
 96. Felsőzemplénből Czövek Mihály és Rezes András agg tanítóknak
 97. Mészáros József léh-berencsi tanítónak
 98. A hernád-zsadányi égett egyháznak
 99. Abaujból a nádasdi és szkárosi egyházak s továbbá Beregszászi Sámuel és Kövér József lelkészeknek, hollandi gyámtárbóli segélyezésre ajánltatásuk.
 102. A segélyezendő szegény egyházakbeli lelkészek és tanítók.
 103. Az 1869. évben közhirdetésre kijegyzett intézetek, iskolák és egyházak.
 104. A sárospataki főiskolai közvizsga — s
 105. Az egyházkerületi nyári közgyűlés és papvizsga ideje kitűzetik.

TÁRGYMUTATÓ

arra, hogy mely határozatok kiket illetnek.

- Szuperintendensi hivatalt 6, 17, 19, 27, 46, 51, 52, 56.
 A testvér egyházkerületeket 4, 5, 19, 56.
 Az erdélyi testvér egyházkerületet különösen 47.
 Az egyházmegyéket általában 31, 39, 54, 56.
 Az esperesi hivatalokat általában 6, 28, 36, 56, 76, 104, 105.
 Felsőborsodi egyházmegyét 30.
 Tornai egyházmegyét 42.
 A gömri egyházmegyét 35, 74.
 Alsózempléni egyházmegyét 41.
 Unghi egyházmegyét 44.
 Felsőzempléni egyházmegyét 72.
 Egyházkerületi pénzügyi választmányt 38, 75.
 Egyházkerületi pénztárnoki hivatalt 90.
 Egyházkerületi jegyzői hivatalt 19.
 Lelkészvizsgáló választmányt 29, 89.
 Egyházkerületi pataki küldöttséget 61.
 Sárospataki főiskolai előjáróságot 56, 104.
 Főiskolai gazdasági választmányt 56.
 Főiskolai jogigazgatót 33.
 Főiskolai pénztárnokot 54, 68.
 Dr. Ferenci József esperest 17, 45.
 Prágai Lajos esperest 17, 27, 85.
 Molnár József esperest 17, 27.
 Hegedűs Lászlót 9, 19, 62.
 Szentpétery Sámuel 19, 33.
 Édes Albertet 17, 27.
 Misley Károly egyházkerületi aljegyzőt 17, 27.
 Szathmáry Király Pált 17, 27, 51.
 Mocsáry Lajost 17, 27, 62.
 Horváth Antal egyházkerületi ügyvédet 17, 27, 34, 54.
 Szűcs Jánost 17, 27.
 Bizon Tamást 17, 19, 27.
 Lovász Miklóst 67.
 Vajáni Lajos lelkészt 19.
 Német Imre lelkészt 19.
 Batta József lelkészt 19.
 Makkay Dániel lelkészt 17.

- Fejes István lelkészt 17.
Dr. Mihályik Izidort a pesti vakintézet igazgatóját 55.
Bábonyi egyházat 66.
Palágyi egyházat 70.
Pazonyi egyházat 68.
Szikszói egyházat 45.
Fonyi egyházat 71.
Kolbásai egyházat 72.
Zsarnói egyházat 73.
Zsérci egyházat 38.
Bukaresti egyházat 49.
Koós Ferenc és Vince Dániel moldva-oláhországi missziói lelkészeket 49.
Árvay József zemplénmegyei főtanfelügyelőt 60.
Somogyi János hivatal nélküli lelkészt 74.
Dr. Heiszler Józsefet 65.
Horváth János földbirtokost 75.
Kovács Károly lelkészt 87.
Antal Sándor lelkészt 41.
Kiss Gyula lelkészt 85.
Torök József lelkészt 86.
Kiss József képezdei tanárt 60.
Nagy Gusztávot 57.
Bokor József tanárt 58.
Varga Lajos tanárt 58.
Fölméry Lajos tanárt 58, 59
Csontó Károly s. lelkészt 84.
Horváth János tanítót 77.
Lukács Ödön volt főiskolai szeniort 56.
Árokszállási Józsefet 89.
Szilágyi Károlyt 88.

Ára 35 kr.